

B. Osobitná časť

K Čl. I (Obchodný zákonník)

K bodu 1 a 2 (§ 2 ods. 3 až 7)

Sídlo, resp. miestom podnikania sa v súčasnosti rozumie „adresa“ zapísaná vo verejnom registri, a to napr. až po taký detail, ako je poštové smerovacie číslo. Nejde pritom zjavne o adekvátnu definíciu (sídlo = adresa). Adekvátne vymedzenie sídla sa má upínať na označenie samotného sídelného útvaru ako je obec, resp. časť obce, pretože to na účely, na ktoré inštitút sídla najmä slúži (ide najmä o vymedzenie príslušnosti súdov, či orgánov resp. samotné vymedzenie toho, či ide o slovenskú právnickú osobu) postačuje. Spájanie s určitou konkrétnou adresou po označení nehnuteľnosti prináša so sebou problémy týkajúce sa nevyhnutnosti riešenia oprávnenia na užívanie nehnuteľnosti, na ktorej je umiestnená adresa sídla. Viaceré osobitné normy pritom k téme sídla pristupujú v zásade pragmatickejšie, pričom tento prístup považuje predkladateľ za správny (pozri napr. § 2 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ďalšie). Podobný koncept pritom možno vzhľadom na vzťah k subjektom súkromného práva aj v iných krajinách (porovnaj napr. § 3 ods. 1 rakúskeho *Firmenbuchgesetz*¹). Navrhuje sa preto, aby sa terminologicky oddelili dva pojmy, a to „sídlo“, resp. „miesto podnikania“ a „adresa sídla“, resp. „adresa miesta podnikania“.

Sídlo, resp. miestom podnikania bude obec alebo časť obce, ktorá je ako sídlo zapísaná vo verejnom registri. Sídlo, resp. miesto podnikania sa bude však vždy uvádzať spolu s adresou sídla, resp. miesta podnikania, keďže nateraz nie je predstaviteľné, že by malo dôjsť k zmene vo všetkých informačných systémoch, ktoré vychádzajú z pôvodnej koncepcie sídlo = adresa. Pre právo obchodných spoločností to bude v prvom rade znamenať zjednodušenie zakladania spoločností. V čase podpisu spoločenskej zmluvy zakladateľom bude postačovať spoločná zhoda na sídle spoločnosti, napr. v rozsahu „spoločnosť bude sídliť v Žiline“. Kde konkrétne v Žiline, bude postačovať určiť až pri zápise spoločnosti do obchodného registra. Táto kompetencia má byť zverená štatutárnemu orgánu, ktorý má zabezpečiť vhodnú „adresu sídla“.

Adresu sídla spoločnosti môže spoločnosť uvádzať len na adrese, ktorá je evidovaná v registri adries. Pred založením spoločnosti si je možné existenciu určitej adresy overiť na portáli Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorý spravuje register adries. Týmto opatrením sa zabezpečí „čistenie údajov“ v obchodnom registri a predídú sa nezrovnalostiam spôsobovaným tým, že adresa v súčasnosti nemá povahu údajov vybraného z číselníka (registra adries).

Právna úprava zotrúva na povinnosti preukazovať pri zápise do obchodného registra oprávnenie na užívanie nehnuteľnosti, na ktorej je situovaná adresa sídla. Vzhľadom na podnety z aplikačnej praxe súdov sa pridáva podmienka úradne osvedčeného podpisu vlastníka nehnuteľnosti na udelenom súhlase. Súhlas samozrejme nemá zmysel vyžadovať, ak je samotná spoločnosť vlastníkom nehnuteľnosti.

Ak nastane situácia, že adresa na určitej nehnuteľnosti bude ako adresa sídla spoločnosti evidovaná neoprávnene, bude možné žiadať výmaz adresy sídla z obchodného registra. Oddelenie pojmov sídla a adresy sídla umožní, aby sa výmaz nedotýkal sídla ako takého, ktorého kritérium určuje o. i. aj povahu zapísanej právnickej osoby ako slovenskej právnickej osoby, keďže v podmienkach Slovenskej republiky sa uplatňuje kritérium zapísaného sídla.

¹ Bližšie pozri: <https://www.jusline.at/gesetz/fbg/paragraf/3>

K bodu 3 (§ 3a ods. 1)

Legislatívno-technická úprava nadväzujúca na zmeny vykonávané v novelizačných bodoch 1. a 2.

K bodu 4 (§ 7 ods. 1 a 2)

Súčasná definícia organizačnej zložky podniku je v podstate tautologická. Typickou a terminologicky preferovanou organizačnou zložkou podniku je odštepny závod, avšak organizačná zložka podniku sa môže nazývať prirodzene aj inak ako odštepny závod. Navrhovaná právna úprava terminologicky situáciu ohľadom organizačných zložiek zjednodušuje a upúšťa od (akoby) preferovania organizačnej zložky podniku nazwanej odštepny závod. Zápis organizačnej zložky podniku do obchodného registra (už len pri právnických osobách) je fakultatívny a jeho účelom ostáva najmä „intabulácia“ poverenia vedúceho organizačnej zložky podniku konať za podnikateľa vo veciach týkajúcich sa tejto organizačnej zložky.

K bodu 5 (§ 13 ods. 4)

Nemôže byť sporu, že obmedzenie štatutárneho orgánu právnickej osoby konať za ňu nemá navonok žiadne právne účinky. Napriek tomu je možné sa v aplikačnej praxi registrových súdov často stretnúť s tým, že právnické osoby navrhujú do obchodného registra zapisovanie obmedzení (často veľmi popisného až technického charakteru), čo u tretích osôb môže vytvárať stav právnej neistoty a zakladá aj isté nároky na strane informačných systémov verejnej správy a taktiež aj registrových súdov. Navrhuje sa preto situáciu, pokiaľ ide o zápisy do obchodného registra, precizovať tak, že do obchodného registra nebude vôbec možné zapisovať obmedzenia štatutárneho orgánu konať za zapísanú právnickú osobu. Dané obmedzenia sa často v praxi nesprávne zapisovali ako údaj o „vedení spôsobu, akým táto osoba (rozumej fyzická osoba, ktorá je štatutárnym orgánom alebo jeho členom) koná v mene zapísanej osoby“, ktorý predpokladá § 2 ods. 1 písm. e) zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na podklade čl. 14 písm. d) bod i) smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1132 zo 14. júna 2017 týkajúca sa niektorých aspektov práva obchodných spoločností (kodifikované znenie) (ďalej len „smernica 2017/1132“). V danej súvislosti je potrebné upozorniť, že v odborných kruhoch panuje jednota v tom, že je potrebné (a nevyhnutné) v praxi dôsledne rozlišovať medzi určením spôsobu konania v mene spoločnosti a obmedzením oprávnenia konať v mene spoločnosti, ktoré nie sú totožnými pojmami, so všetkými z toho vyplývajúcimi dôsledkami. Navrhované doplnenie má teda za cieľ precizovať predmetnú právnu úpravu a tým prispieť k jej jednotnému výkladu a aplikácii.

K bodu 6 a 7 (§ 21 ods. 4 až 6)

V rámci prípravy nového nastavenia obchodného registra sa navrhuje z neho vypustiť fakultatívne zápisy fyzických osôb. To sčasti ovplyvňuje niektoré ustanovenia, ktoré upravujú osobitné pravidlá pre podnikanie zahraničných osôb na území Slovenskej republiky. Uvedený návrh predstavuje jeden zo špecifických zákonných opatrení, ktorým sa majú realizovať opatrenia na zlepšenie fungovania obchodného registra schválené vládou Slovenskej republiky uznesením č. 167 z 20. apríla 2018 a ktoré tvoria podstatu predkladanej „reformy obchodného registra“. Predkladateľ preto musí upraviť oproti súčasnému stavu inak aj problematiku oprávnení zahraničných osôb podnikateľ v Slovenskej republike a neviazať ju bez rozdielu len na zápis do obchodného registra.

Obchodný register je v dôsledku prijatia zákona č. 272/2015 Z. z. o registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 52/2018 Z. z. (ďalej len „zákon č. 272/2015 Z. z.“) s účinnosťou od 1. novembra

2015 „len“ tzv. zdrojovým registrom, pričom referenčným registrom je register právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci (ďalej len „register právnických osôb“). Oprávnenie na podnikanie by v rozsahu podnikateľov – zahraničných fyzických osôb malo vznikáť práve zápisom do registra právnických osôb ako referenčného registra.

V záujme odbúravania byrokratickej záťaže predkladateľ odkazuje na existujúcu úpravu § 4 ods. 1 zákona č. 272/2015 Z. z., ktorá ukladá orgánom verejnej moci (registrovú súd, resp. živnostenský úrad) povinnosť poskytovať štatistickému úradu ako správcovi registra právnických osôb údaje, ktoré sa zapisujú do registra. V súčasnosti sú dostupné technické riešenia na preberanie údajov do referenčného registra. Pri strate oprávnenia na podnikanie zahraničnej fyzickej osoby bude postup podobný.

K bodu 8 (§ 22)

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 9 (§ 27 ods. 2)

Obchodný register, tak ako väčšina verejných registrov, môže byť postavený len na princípe „*numerus clausus*“, t. j. zákonom vymedzeného počtu zapisovaných subjektov. Pri fungovaní verejných registrov je vecne nesprávne nastaviť ich systém tak, aby slúžili na zapisovanie vopred nepreddefinovaných údajov, keďže potom nemôžu plniť svoje funkcie, a to najmä zabezpečovať právnu istotu.

Navrhuje sa priamo v Obchodnom zákonníku (ďalej len „OBZ“) jednoznačne vymedziť, ktoré osoby sa do obchodného registra zapisujú. Táto právna úprava v spojení s úpravou prechodných ustanovení zabezpečí, že z obchodného registra bude možné vymazať niektoré historické (staré) právne formy, ktoré boli do obchodného registra prevzaté ešte z tzv. podnikového registra. Ide napr. o obecné podniky, či národné výbory.

Opcia v ustanovení § 20a ods. 2 Občianskeho zákonníka umožňuje s výmazom z obchodného registra nespájať následok zániku právnickej osoby a navrhuje sa, aby OBZ túto alternatívu v tomto prípade využil.

Nová úprava rozsahu „osôb“ zapisovaných do obchodného registra prináša taktiež vylúčenie zapisovania fyzických osôb, ktoré doteraz bolo možné zapísať fakultatívne. Vzhľadom na súčasnú koncepciu iných verejných (zdrojových) registrov (napr. živnostenský register) je zapisovanie fyzických osôb do obchodného registra kontraproduktívne. Pri súčasnom zapisovaní rovnakých údajov do dvoch zdrojových registrov (živnostenský register a obchodný register) dochádza k nezrovnalostiam na úrovni referenčného registra (register právnických osôb), čo vytvára problémy pri tvorbe elektronických schránok, ktoré majú osoby zapísané v referenčnom registri právnických osôb východiskovo aktivované na doručovanie.

K bodu 10 (§ 40 ods. 3)

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 11 (§ 57 ods. 3)

Určenie sídla spoločnosti má byť v kompetencii spoločníkov. Adresa sídla spoločnosti (ako aj zabezpečenie zodpovedajúcej nehnuteľnosti so súhlasom vlastníka nehnuteľnosti s umiestnením sídla) má byť primárne úlohou štatutárneho orgánu. Spoločníci majú prirodzene k dispozícii vnútrokorporačné mechanizmy na zaviazanie štatutára na určenie adresy sídla spoločnosti na určitej adrese. Na listine o určení a zmene adresy sídla sa navrhuje úradné osvedčenie pravosti podpisu štatutárneho orgánu.

K bodu 12 (§ 66 ods. 3)

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 13 (§ 67a ods.2)

Navrhuje sa upraviť výnimky z ustanovení o kríze kapitálovej obchodnej spoločnosti pre subjekty, podliehajúce dohľadu Národnej banky Slovenska. Pre tento typ subjektov (rovnako ako napr. pre banky) je takáto regulácia nadbytočná.

K bodu 14 (§ 67i ods. 2)

Predmetným novelizačným bodom predkladateľ sleduje záujem na riešení situácie, ktorá by mala z podstaty veci predstavovať výnimočnú situáciu, a to úpravu stavu medziobdobia medzi zrušením spoločnosti a začatím likvidácie. Toto medziobdobie v životnom cykle spoločnosti opodstatnene vyvoláva stav právnej neistoty. Situácia pri nakladaní s aktívami spoločnosti v takomto medziobdobí môže byť s ohľadom na záujmy veriteľov na uspokojení ich nárokov problematická. Existuje tu nezanedbateľné riziko, že prípadným vrátením plnení nahradzujúcich vlastné zdroje spoločníkom resp. osobám spriazneným so spoločnosťou môže byť ohrozený záujem veriteľov na riadnej likvidácii a právo na uspokojenie ich pohľadávok, a to „nezvratným“ spôsobom alebo spôsobom, ktorého následky (právne účinky) je v praxi veľmi problematické zvrátiť alebo odstrániť. Navrhuje sa preto, aby sa za spoločnosť v kríze (t.j. spoločnosť, ktorej *a minore* hrozí úpadok) považovala aj spoločnosť, ktorá bola zrušená a ešte nevstúpila do likvidácie.

K bodu 15 (§ 68)

Zrušenie, neplatnosť a zánik spoločnosti

Navrhuje sa nanovo upraviť problematiku zrušenia, neplatnosti a zániku spoločnosti (okrem zrušenia spoločnosti podľa § 69). Pôvodne išlo o tzv. zrušenie spoločnosti s likvidáciou. Najvýznamnejšou zmenou je takmer úplné odpojenie rozhodovania súdu o zrušení spoločnosti od posudzovania pred rozhodnutím o zrušení spoločnosti, či má spoločnosť majetok. Doteraz pred rozhodnutím o zrušení spoločnosti musel súd z úradnej povinnosti posudzovať, či má spoločnosť majetok, čo je samozrejme pri prístupe „entity by entity“ značne časovo a kapacitne náročné. Okrem toho táto činnosť vyžaduje poskytovanie súčinnosti viacerými osobami. Ak aj súd zistil, že v prospech spoločnosti sú evidované nejaké majetkové hodnoty (napr. motorové vozidlá), ešte to nič nevy povedalo o tom, či je zmysluplné ustanoviť likvidátora, keďže toho činnosť by mala zmysel vtedy, ak evidovaný majetok skutočne uchozí (motorové vozidlá fyzicky zabezpečí).

Nový systém (okrem prípadu zrušenia spoločnosti podľa § 69) riešenia by mal zabezpečiť vyváženú ochranu záujmov veriteľov na uspokojení ich nárokov voči spoločnosti, ale rovnako aj ochranu záujmov prípadného „núteného likvidátora“ na uspokojení aspoň minimálnych nákladov na vykonanie šetrenia majetkových pomerov zrušenej spoločnosti. Stav, kedy bol (registrový) súd vystavený tomu, že mal ustanovovať za likvidátora niekoho z pôvodných členov štatutárneho orgánu v skutočnosti nebol efektívnym riešením. Súd pri porušovaní povinností takýmto likvidátorom mal možnosť ustanovovať likvidátora zo zoznamu správcov, avšak nie ojedinele sa ukázalo, že hodnota majetku spoločnosti neumožňuje ani úhradu nákladov základných šetrení majetku spoločnosti v likvidácii. Z tohto dôvodu, ak sa má začať likvidácia, musí byť zložený preddavok na úhradu odmeny a výdavkov likvidátora, a to bez ohľadu na to, či likvidátora povolajú spoločníci alebo ho ustanoví súd. Výšku tohto preddavku určí vykonávací predpis.

Ak teda spoločníci alebo príslušný orgán spoločnosti rozhodne o zrušení spoločnosti, je zároveň povinný rozhodnúť aj o ustanovení likvidátora (prirodzene s jeho súhlasom). V ostatných prípadoch zrušenia spoločnosti sú v nadväznosti na ustanovenia o ustanovení

likvidátora spoločníci alebo príslušný orgán spoločnosti povinní ustanoviť likvidátora spoločnosti do 60 dní od zrušenia spoločnosti. Ak sa tak nestane, ustanoví likvidátora súd, avšak len v prípade, ak je zložený preddavok na úhradu odmeny a výdavkov likvidátora. Súd ustanoví likvidátora zo zoznamu správcov náhodným výberom. Likvidácia sa začne až zápisom likvidátora do obchodného registra, t. j. zápis (prvého) likvidátora do obchodného registra bude po novom konštitutívnym zápisom.

V § 68 ods. 1 sa v podstate preberá všeobecné pravidlo, že výmaz spoločnosti z obchodného registra má (de)konštitutívnu povahu. V právnej teórii sa presadzuje názor, že výmaz je v skutočnosti domnienkou nemajetnosti spoločnosti. Pri návrhu na dodatočnú likvidáciu sa dá táto domnienka vyvrátiť.

Ustanovenie § 68 ods. 2 vyjadruje pravidlo, že spoločnosť môže byť zrušená tak, že po zrušení bude nasledovať likvidácia (ak bude zložený preddavok na úhradu odmeny a výdavkov likvidátora) alebo bez likvidácie (ak ide o prípad univerzálnej sukcesie alebo ak nebol zložený preddavok na úhradu odmeny a výdavkov likvidátora).

V § 68 ods. 3 sú vyjadrené dôvody dobrovoľného resp. (kvázi)dobrovoľného zrušenia spoločnosti.

V § 68 ods. 4 sú vyjadrené dôvody núteného resp. (kvázi)núteného zrušenia spoločnosti.

V § 68 ods. 5 predkladateľ rieši otázku márneho uplynutia doby, na ktorú bola spoločnosť založená. Spoločnosť môže byť založená aj na dobu určitú resp. nie je možné vylúčiť, že spoločníci sa dohodnú, že spoločnosť bude trvať len do určitého momentu. Po uplynutí tohto okamihu nastáva zrušenie spoločnosti, čo prirodzene vedie k nevyhnutnosti ustanovenia likvidátora. Aj keď zákon v takom prípade ukladá spoločníkom povinnosť ustanoviť likvidátora, splnenie tejto povinnosti sa navrhuje vynučiť prostredníctvom právnej fikcie, v dôsledku použitia ktorej, v nečinnosti spoločníkov je potrebné vidieť ich dohodu o založení spoločnosti na dobu neurčitú.

Ustanovenie § 68 ods. 6 oproti súčasnému stavu mení situáciu v tom, že po konkurze, resp. po skončení konkurzného konania (okrem prípadu, že konkurz nemal byť vyhlásený), sa spoločnosť priamo vymaže z obchodného registra a nebude sa z úradnej povinnosti zisťovať, či sú tu predpoklady na likvidáciu. V týchto prípadoch sa často vytvárala situácia, ktorá situáciu ďalej komplikovala a vytvárala ďalšie „náklady“, keďže likvidátor ustanovený po konkurze opäť zistil len úpadok spoločnosti a bol povinný opätovne podať návrh na vyhlásenie konkurzu, ktorý často súd opäť nevyhlásil z dôvodu nedostatku majetku.

K bodu 16 (§ 68a ods. 2)

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 17 (§ 68b a 68c)

K § 68b

Zrušenie spoločnosti rozhodnutím súdu

Upravujú sa dôvody pre (nútené) zrušenie spoločnosti rozhodnutím súdu. V tomto prípade ide o (de)konštitutívne rozhodnutie súdu o statusovej otázke.

V § 68b ods. 1 písm. a) sa preberá štandardné pravidlo, že dôvodom na zrušenie spoločnosti je zánik predpokladov pre vznik spoločnosti ako sú napríklad prípady nedostatočného počtu spoločníkov. Tieto prípady je potrebné odlišiť od neplatnosti spoločnosti, ktorého inštitút slúži na riešenie situácie, že predpoklady pre vznik spoločnosti tu neboli od počiatku. Výsledok však bude v oboch situáciách rovnaký, a to zrušenie spoločnosti.

V § 68b ods. 1 písm. b) dôvodom na zrušenie spoločnosti ostáva nefunkčnosť jej základných orgánov, ktoré podľa zákona musí mať. Tento dôvod na zrušenie spoločnosti by mal existovať

v čase rozhodnutia súdu. Inak pôjde v skutočnosti len o špecifický prípad zániku predpokladov na vznik spoločnosti.

V § 68b ods. 1 písm. c) sa upravuje lehota, po uplynutí ktorej bude mať nedostatok adresy sídla za následok zrušenie spoločnosti. Ide o dodatočný časový interval na riešenie takto vzniknutej situácie v spoločnosti.

V § 68b ods. 1 písm. d) sa preberá štandardné pravidlo, že dôvodom na zrušenie spoločnosti je porušenie pravidiel pri tvorbe vlastných zdrojov.

V § 68b ods. 1 písm. e) sa demonštruje, že povinnosť ukladať účtovnú závierku do obchodného registra (často prostredníctvom registra účtovných závierok) je kľúčovou povinnosťou obchodnej spoločnosti. Oproti súčasnému stavu sa upúšťa od pravidla viažuceho sa na dve účtovné závierky po sebe, keďže každá účtovná závierka má byť uložená v zbierke listín obchodného registra.

V § 68b ods. 1 písm. f) sa preberá pravidlo, že dôvod na zrušenie spoločnosti môže ustanoviť aj osobitný zákon.

V § 68b ods. 2 sa vytvára vyvrátená domnienka predpokladu dôvodov na zrušenie spoločnosti, ak vyplývajú z obchodného registra (vrátane zbierky listín). To umožní začatie konaní v technickej rovine oveľa efektívnejšie ako v súčasnom nastavení procesu zrušenia spoločnosti. Výzvy na odstránenie dôvodu na zrušenie spoločnosti tak bude možné automatizovať.

K § 68c

Nakladanie s majetkom spoločnosti po jej zrušení

Predkladateľ pristúpil k zapracovaniu predmetného ustanovenia z dôvodu, že po zrušení spoločnosti existuje nezanedbateľné riziko, že nakladanie s majetkom spoločnosti do ustanovenia likvidátora zmarí možnosti uspokojenia oprávnených nárokov veriteľov. V tomto ohľade zastáva predkladateľ názor, že by mal v rozsahu nakladania s majetkom spoločnosti nastať osobitný stav, porovnateľný s režimom „*stand still*“. Navrhuje sa preto zaviesť osobitnú úpravu, ktorá je vo svojej podstate inšpirovaná úpravou transakcií s konfliktom záujmov v § 59a a úpravou významných obchodných transakcií v § 220ga a nasl. Predpoklady na nakladanie s majetkom spoločnosti v medziobdobí medzi zrušením spoločnosti a ustanovením likvidátora však nie je dôvodné limitovať len na transakcie so spriaznenými osobami tak, ako je to v prípade citovaných ustanovení. Rozhodujúcim kritériom bude, že by v danom období malo dôjsť k akémukoľvek „odlivu“ majetku spoločnosti (najmä čo sa týka hodnoty transakcie). V neposlednom rade má uvedená úprava motivovať dotknuté subjekty k efektívnemu konaniu, ktoré povedie k včasnemu zápisu osoby likvidátora (a ďalších súvisiacich údajov) do obchodného registra.

K bodu 18 (nadpis pod § 69)

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 19 (§ 69 ods. 1)

Zvýrazňuje sa pravidlo, že spoločníci môžu rozhodnúť o zrušení spoločnosti len v prípadoch zlúčenia, splynutia alebo rozdelenia spoločnosti (t. j. s právnym nástupcom). V ostatných situáciách len tak, že vyvolajú proces likvidácie tým, že zároveň ustanovia likvidátora. Nie je možné, aby spoločníci rozhodli o tom, že spoločnosť sa zrušuje bez likvidácie.

K bodom 20 až 27 (§ 69 ods. 6 písm. a), 69a ods. 3 písm. a), 69a ods. 3 písm. b), 69a ods. 3 písm. c), 69aa ods. 3 písm. c), 69aa ods. 4, 69b ods. 3 písm. a), 69b ods. 4)

Legislatívno-technické úpravy nadväzujúce na zmeny vykonávané v novelizačných bodoch 1. a 2.

K bodu 28 (§ 70 až 75a)

Všeobecne

Poznanky aplikačnej praxe dokladujú, že problematika riešenia likvidácií obchodných spoločností spôsobuje v praxi zásadné problémy a z legislatívneho hľadiska nie je akceptovateľne riešená. Všeobecne by sa v dotknutej právnej úprave malo presadzovať pravidlo „*Vy ste si založili, vy si aj zlikvidujte*“ (*law in books*), avšak v praxi (*law in action*) sa paradoxne presadzuje pravidlo úplne iné, a to pravidlo „*Zisky sú súkromné, straty sa socializujú*“. Uvedené spôsobuje v aplikačnej praxi stav nespravodlivosti sprevádzaný nezaujmom a nedostatočnou motiváciou spoločníkov (resp. zakladateľov) aktívne sa zapojiť do procesu likvidácie. Likvidácia ako riadený proces, ktorého cieľom je vysporiadanie majetkových pomerov spoločnosti, t.j. uspokojenie všetkých záväzkov spoločnosti voči všetkým veriteľom, tak v súčasnom znení nenapĺňa podľa názoru predkladateľa požiadavky, ktoré je možné dôvodne od tohto procesu vyžadovať. Stretávame sa s tým, že súd v nie ojedinelom prípade musí ustanoviť profesionálneho likvidátora, pričom majetková podstata spoločnosti je predĺžená a niet ani na zaplatenie jeho nevyhnutných výdavkov spojených so šetrením majetkových pomerov spoločnosti.

Predkladaný návrh je potrebné navyiac vnímať v nadväznosti na posledné zmeny v konkurznej legislatíve zameranej na vynucovanie povinnosti podať včas návrh na vyhlásenie konkurzu, ako aj v nadväznosti na posledné legislatívne zmeny vykonané v tomto zákone, zamerané na riešenie podvodných zlúčení a splynutí spoločností. V neposlednom rade aj tieto odôvodňujú nevyhnutnosť komplexnejšej úpravy procesu likvidácií obchodných spoločností.

K § 70

Likvidácia

Likvidácia ako proces smeruje k podobným výsledkom ako konkurzné konanie, a to k uspokojeniu nárokov veriteľov a tzv. reziduálnych vlastníkov majetkových nárokov voči spoločnosti (spoločníkovi). Likvidáciu vykoná likvidátor, a to primárne speňažením aktív spoločnosti a uspokojením nárokov súvisiacich s procesom speňaženia, a nárokov veriteľov. Ako „podriadené nároky“ uspokojí nároky na podiel na likvidačnom zostatku. Štandardne má byť likvidačný zostatok vydaný v peniazoch, avšak nie je úplne vylúčené, že v špecifických situáciách (najmä takej osobitnej dohody zakladateľov v spoločenskej zmluve alebo zakladateľskej listine) aj „*in natura*“ so započítaním hodnoty na likvidačný zostatok. Oproti súčasnému stavu sa likvidácia ako proces začne „konštitutívnym“ zápisom prvého likvidátora do obchodného registra (zmena likvidátora alebo jeho odvolanie v priebehu likvidácie nemá vplyv na likvidáciu).

K § 71

Ustanovenie likvidátora

Sú dve možnosti, akými bude ustanovený likvidátor (pričom sa upúšťa od rozlišovania pojmov „ustanovenie“ a „menovanie“), a to súdom alebo spoločníkmi, resp. príslušným orgánom spoločnosti. Preferuje sa možnosť ustanovenia likvidátora spoločníkmi, keďže štát by mal mať podľa názoru predkladateľa dispozíciu obmedzovať spoločníkov len v prípadoch zistenia úpadku, t. j. v prípadoch, že hodnota reziduálnych nárokov spoločníkov je záporná. V prípadoch zrušenia spoločnosti táto okolnosť ešte nie je pozitívne zistená. Ak spoločníci rozhodnú o zrušení spoločnosti, zároveň sú povinní ustanoviť likvidátora. V iných prípadoch zrušenia spoločnosti majú spoločníci povinnosť ustanoviť likvidátora do 60 dní. Ak táto lehota uplynie, ustanoví likvidátora súd za podmienky, že je zložený preddavok na úhradu odmeny a výdavkov likvidátora.

K § 72

Likvidátor

Ustanovenie rieši statusové otázky likvidátora. Likvidátor má významné oprávnenia a povinnosti, a preto je potrebné zabezpečiť, aby to bola osoba, ktorá existuje a spĺňa esenciálne predpoklady na výkon funkcie. Z tohto dôvodu zákon viaže osobu likvidátora na referenčný register fyzických osôb, resp. zoznam správcov a taktiež na splnenie ďalších predpokladov ako bezúhonnosť. Ak ustanovuje likvidátora súd, ustanovuje ho náhodným výberom zo zoznamu správcov. Spoločníci alebo príslušný orgán spoločnosti môže ustanoviť aj inú osobu spĺňajúcu vyššie uvedené predpoklady.

K § 73

Zánik funkcie likvidátora počas likvidácie

Ustanovenie rieši situáciu, ak počas likvidácie zanikne funkcia likvidátora. Základným pravidlom, ktoré sa pritom uplatní je, že ten, kto ustanovuje likvidátora ho môže aj odvolať. Výnimkou je odsek 4, v ktorom sa súdu umožňuje v prípadoch, ak dochádza k porušovaniu povinností likvidátorom, likvidátora odvolať. Funkcia likvidátora je v prípadoch ustanovenia spoločníkmi alebo príslušným orgánom spoločnosti vykonávaná na dobrovoľnej báze, preto sa likvidátor v takýchto prípadoch môže funkcie vzdať.

K § 74

Zodpovednosť likvidátora

Likvidátor je podobne ako člen štatutárneho orgánu nositeľom tzv. fiduciárnych povinností, a preto má povinnosť lojality voči spoločnosti a svoju funkciu je povinný vykonávať s odbornou starostlivosťou. S fiduciárnymi povinnosťami sa viaže rovnaká zodpovednosť ako pri členoch štatutárnych orgánov.

K § 75

Preddavok na likvidáciu

Je potrebné sa vyhýbať začatiu procesov likvidácie v prípadoch, ak nie sú pokryté aspoň základné náklady šetrení majetkových pomerov spoločnosti, ktoré umožňujú „otvoriť“ skutočný proces likvidácie. Preto sa zavádza univerzálne pravidlo, že v oboch prípadoch ustanovenia likvidátora (súdom, spoločníkmi) bude musieť byť zložený preddavok na úhradu odmeny a náhrady výdavkov likvidátora. Takémuto preddavku sa poskytuje exekučná ochrana a hodnota preddavku môže byť vyplatená likvidátorovi len v presne vymedzených prípadoch. Predchádza sa tým situáciám, že spoločníci formálne ustanovia za likvidátora „nekontaktnú osobu“, ktorá sa potom prípadne vzdá svojej funkcie a celá likvidácia sa tak presunie na plecia súdu a osoby zo zoznamu správcov a bude hroziť riziko, že nebude mať pokryté ani základné náklady spojené s prípadom.

K § 75a

Odmena likvidátora a náhrada výdavkov

V ustanovení sa upravujú otázky odmeny a náhrady výdavkov likvidátora. Pri ustanovení likvidátora spoločníkmi sa presadzuje v zásade zmluvná voľnosť (prirodzene nie v tom zmysle, že zmluva s likvidátorom z dôvodu výšky dohodnutej odmeny likvidátora má charakter odporovateľného resp. neplatného právneho úkonu). Odmena a náhrada výdavkov likvidátora sa uhrádza z likvidačnej podstaty (majetku spoločnosti) a z preddavku na úhradu odmeny a náhradu výdavkov likvidátora. Podrobnosti ustanoví vykonávací predpis.

K bodu 29 (§ 75b až 75k)

K § 75b

Účinky vstupu spoločnosti do likvidácie

Vstup spoločnosti do likvidácie by mal mať zo zákona jasne pomenované účinky. V prvom rade ide o prechod oprávnenia konať za spoločnosť na likvidátora a vyjasnenie reziduálnej kompetencie štatutárneho orgánu, ktorá sa bude sústreďovať v podstate len na zvolávanie rokovania najvyššieho orgánu spoločnosti. V odseku 2 sa navrhuje, aby *ex lege* zanikli všetky splnomocnenia konať za spoločnosť, okrem procesných, keďže najmä v prípadoch súdom ustanoveného likvidátora by iné riešenie mohlo u tretích osôb spôsobovať právnu neistotu. Vo zvyšnej časti sa v zásade adaptujú pôvodné pravidlá o pôsobnosti likvidátora.

K § 75c

Oznámenie o vstupe do likvidácie a výzva na prihlásenie pohľadávok

Prvou úlohou likvidátora po začatí likvidácie je konvokácia veriteľov. Tento inštitút je potrebný z dôvodu, že vo viacerých prípadoch nebude mať likvidátor dostatok iných nástrojov na posúdenie úpadku spoločnosti (nekompletné účtovníctvo). Upravuje sa tiež možnosť súdu nariadiť opakovanie výzvy, keďže nie je možné vylúčiť zlyhanie likvidátora (najmä ako ide o likvidátora, ktorý nie je správcom).

K § 75d

Prihlasovanie pohľadávok do likvidácie

Účelom konvokácie je umožniť veriteľom prihlásiť si svoje nároky na uspokojenie, podobne ako v konkurze, aj keď s tou výnimkou, že v prípadoch likvidácie je prihlásenie z povahy vecí len fakultatívne a spoločnosť sa prípadným opomenutím veriteľa nezbavuje povinnosti plniť všetky záväzky. V odseku 2 sa vyjasňuje prihlasovacie miesto, pričom je praktické, aby to v prípadoch likvidátora zo zoznamu správcov bolo sídlo jeho kancelárie podľa zoznamu správcov.

K § 75e

Zoznam pohľadávok

Vytváranie zoznamu pohľadávok je dôležité pre transparentnosť procesu likvidácie a taktiež pre možnosť zistenia, či si likvidátor plní svoje povinnosti. Základná prihlasovacia lehota 45 dní, po uplynutí ktorej v určenej lehote likvidátor uloží zoznam prihlásených pohľadávok do zbierky listín spoločnosti, podobne ako tomu je v prípade konkurzu. Nesplnenie takejto povinnosti bude typicky dôvodom na odvolanie likvidátora.

K § 75f

Mimoriadna účtovná závierka

Ďalšou povinnosťou likvidátora je zostavenie mimoriadnej účtovnej závierky (okrem iných dôvodov) najmä preto, aby posúdil či boli naplnené podmienky pre úpadok spoločnosti vo forme predĺženia.

K § 75g

Zoznam majetku

Ustanovenie formuluje povinnosť likvidátora vyhotoviť zoznam majetku, podobne ako je tomu v prípade vyhlásenia konkurzu. Tzv. základný zoznam majetku bude správca povinný vyhotoviť a uložiť do zbierky listín spoločnosti spolu so základným zoznamom pohľadávok.

K § 75h

Povinnosti likvidátora pri predĺžení

Jedna z kľúčových povinností likvidátora je povinnosť počas celej likvidácie zisťovať predpoklady pre jej úspešný priebeh, a to najmä neexistenciu predĺženia. Ak takýto stav zistí, je povinný v lehotách podľa predpisov o konkurznom konaní iniciovať konkurz. Ak nejde o likvidátora ustanoveného súdom zo zoznamu správco, porušenie povinnosti môže byť dôvodom pre jeho vylúčenie a zápis do registra diskvalifikácií.

K § 75i

Uspokojovanie pohľadávok

Navrhuje sa precíznejšie upraviť pravidlá priority na uspokojenie jednotlivých nárokov veriteľov, a to v záujme spravodlivého usporiadania vzťahov. Pravidlo absolútnej priority (tzv. *absolute priority rule*) je jedno z kľúčových pravidiel korporátneho práva. Podstata tohto pravidla spočíva v tom, že nároky veriteľov majú byť uspokojené vždy pred nárokmi reziduálnych vlastníkov. K tomu sa pridáva tiež pravidlo, že aj nároky veriteľov je potrebné rozlišovať a nárok na vrátenie preddavku na úhradu odmeny a výdavkov likvidátora uspokojiť v nadradenom postavení oproti iným nárokom a nároky „spriaznených veriteľov“ spoločnosti v podriadenom postavení oproti iným nárokom veriteľov.

K § 75j

Skončenie likvidácie

Moment skončenia likvidácie v zásade určuje likvidátor a odvíja sa od uspokojenia nárokov veriteľov. Zákon by však mal brániť konaniu, ktoré by mohlo spôsobiť zrýchlenie celého procesu tak, aby boli poškodení veritelia. Preto sa na začatie procesu skončenia likvidácie stanovuje minimálna lehota šiestich mesiacov od konvokácie. Oproti súčasnému stavu sa zákon snaží zamedziť patovým situáciám a rozhodovanie spoločníkov o (inom) rozdelení likvidačného zostatku berie skôr ako fakultatívnu možnosť.

K § 75k

Dodatočná likvidácia

Navrhovaná právna úprava legislatívne vyjasňuje niektoré otázky, na ktoré v praxi dávala judikatúra len zdĺhavé a komplikované riešenia. Naďalej sa vychádza z toho, že obchodná spoločnosť zaniká výmazom, avšak môže nastať situácia, že aj po výmaze existuje určitý majetok (bez ohľadu na jeho právnu formu). Právna úprava dodatočnej likvidácie majetku upravuje postup vysporiadania majetkových práv a povinností už zaniknutej právnickej osoby.

Východisk právnej úpravy je viacero:

Právna úprava dodatočnej likvidácie majetku sa vzťahuje na zaniknuté obchodné spoločnosti bez ohľadu na dôvod výmazu, resp. bez ohľadu na dôvod zrušenia ako aj na skutočnosť, aký proces jej výmazu predchádzal. Dodatočne možno likvidovať majetok spoločnosti, ktorá prešla konkurzom, likvidáciou, či bola vymazaná bez akéhokoľvek procesu majetkového vysporiadania. Naďalej sa vychádza z toho, že dodatočnú likvidáciu majetku nariadi súd len na návrh osoby osvedčivšej právny záujem (typicky zostávajúceho spoločníka, veriteľa, ale napr. aj podielového spoluvlastníka k veci z majetku zaniknutej spoločnosti), a to uznesením, ktoré musí mať dva výroky: nariadenie dodatočnej likvidácie majetku a ustanovenie likvidátora. Toto uznesenie sa zverejní v obchodnom vestníku a slúži aj ako podklad pre zápis do obchodného registra. Zápis do obchodného registra sa vykoná ku zložke zaniknutej obchodnej spoločnosti. Osoba, ktorá podáva návrh na nariadenie dodatočnej likvidácie majetku, musí zložiť preddavok.

Navrhovaná právna úprava vyjasňuje situáciu s obnovením (oživením) zaniknutej obchodnej spoločnosti. V súčasnosti, napriek určitým kritickým hlasom, rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu (2 Cdo 215/2007) aj ústavného súdu (I. ÚS 711/2014, II. ÚS 414/2014, IV. ÚS 479/2011) priznala určitý rozsah subjektivity takej obchodnej spoločnosti, pri ktorej bola nariadená dodatočná likvidácia jej majetku. Novelizáciou sa jasne ustanovuje, že na obchodnú spoločnosť sa po nariadení jej dodatočnej likvidácie hľadí, akoby nezanikla. Oživenie obchodnej spoločnosti nie je však úplné – spoločnosť sa oživením dostáva hneď do fázy likvidácie, v ktorej je rozsah jej spôsobilosti obmedzený na úkony smerujúce k likvidácii, postavenie jej orgánov je nahradené činnosťou likvidátora a pozícia spoločníkov obmedzená na úkony, ktoré robia ako osoby s právom na podiel na likvidačnom zostatku.

Dodatočná likvidácia majetku pôsobí len do budúcnosti a už sa nespochybňuje uskutočnený stav (bližšie pozri § 75k ods. 5 druhá veta). Vychádza sa z toho, že predmetom majetkového vysporiadania je právo len na majetok, ktorý ostal. Ak pred nariadením dodatočnej likvidácie majetku prebehla likvidácia alebo konkurz, nemá dodatočná likvidácia na ukončené procesy vplyv. Preto ani v prípade, ak sa zistí, že v čase pôvodnej likvidácie existovali viacerí veritelia a boli splnené podmienky na vyhlásenie konkurzu, nespochybňuje sa priebeh uzatvoreného majetkového vysporiadania. Výnimkou sú plnenia podielov na likvidačnom zostatku, ktoré neboli prijaté dobromyseľne napr. preto, lebo spoločníci (príjemcovia) vedeli, že spoločnosť má veriteľa, ktorý sa do likvidácie neprihlásil a ktorého pohľadávka nebola uspokojená. Nie je však dôležité, či príjemcovia podielu na likvidačnom zostatku vedeli práve o tom veriteľovi, ktorého pohľadávka sa vysporiadava v dodatočnej likvidácii, ale postačuje absencia dobrej viery k akejkoľvek neuspokojenej pohľadávke veriteľa voči zanikajúcej spoločnosti.

Dôsledkom nariadenia dodatočnej likvidácie majetku je nielen obnovenie určitého rozsahu právnej subjektivity obchodnej spoločnosti, ale aj s tým súvisiace obnovenie právnych vzťahov. Keďže celý inštitút dodatočnej likvidácie majetku vychádza z toho, že zánikom spoločnosti automaticky nezaniká „spiace“ majetkové oprávnenie spoločnosti k majetkovým hodnotám (vlastnícke právo či iné absolútne práva, postavenie oprávneného z pohľadávky), nie je potrebné osobitne upraviť osud týchto pozícií (majetkových hodnôt zaniknutej spoločnosti). Navrhovaná právna úprava sa preto zameriava len na osud pohľadávok voči zaniknutej spoločnosti (bližšie pozri § 75k ods. 7). Tieto sa nariadením dodatočnej likvidácie obnovujú. Čo do existencie a vlastností pohľadávky vychádza sa zo stavu, ktorý existoval v čase zániku spoločnosti. Ak predtým prebehlo konkurzné konanie, môžu byť uspokojené len tie pohľadávky, ktoré boli prihlásené.

Navrhovaná právna úprava osobitne upravuje plynutie premlčacej doby pre uplatnenie si nárokov veriteľov. Vychádza sa z toho, že aj premlčacia doba plynie, avšak neskončí skôr, než uplynutím jedného roku po nariadení dodatočnej likvidácie. Všetci veritelia tak majú aspoň jeden rok od nariadenia dodatočnej likvidácie na uplatnenie si svojich nárokov (bližšie pozri § 75k ods. 7).

Je vhodné časovo obmedziť motivácie dotknutých subjektov a primäť ich tak ku skorému podaniu návrhu na nariadenie dodatočnej likvidácie, ako aj usporiadať mnohé vzťahy, ktoré sa pri likvidácii či konkurze neusporiadali. Navrhuje sa určiť, že majetkové hodnoty spoločnosti, ktoré fakticky existujú aj po štyroch rokoch od zániku spoločnosti, pripadajú štátu. Tým sa zároveň obmedzuje aj možnosť nariadiť dodatočnú likvidáciu. Zákonodarca síce uvádza, že má ísť o majetkové hodnoty, pôjde však v prvom rade o fyzicky existujúce (alebo aspoň materializované vo forme zápisu) veci. To podčiarkuje aj formulácia, že tieto hodnoty sa stávajú vlastníctvom štátu (pozri § 75k ods. 8). Ak je dodatočná likvidácia nariadená, postupuje sa ako pri bežnej likvidácii s tým, že rovnako, ako podľa doterajšej právnej úpravy (III. ÚS 138/2010), likvidátor môže podať aj návrh na vyhlásenie konkurzu.

Právna úprava dodatočnej likvidácie majetku sa vzťahuje na všetky formy právnických osôb (§ 761 ods. 1 OBZ a § 20a ods. 4 Občianskeho zákonníka). Pravidlo je aplikovateľné na všetky situácie od nadobudnutia účinnosti navrhovanej právnej úpravy. Navrhuje sa, aby lehota podľa § 75k ods. 8 začala plynúť až dňom účinnosti zákona. Táto časová účinnosť vyplýva z toho, že zákonodarca obmedzuje práva jednotlivcov (napr. veriteľov či spoločníkov) podať návrh na nariadenie dodatočnej likvidácie majetku. Zákonom nemožno späťne ustanoviť, že veci skôr zaniknutých spoločností pripadnú štátu.

K bodu 30 (§ 78 ods. 1 písm. b))

Legislatívno-technická úprava nadväzujúca na zmeny vykonávané v novelizačných bodoch 1. a 2.

K bodu 31 (§ 88 ods. 2)

Legislatívno-technické úpravy súvisiace so zmenami v iných ustanoveniach.

K bodu 32 a 33 (§ 88a ods. 5 písm. a) a b) a § 94 písm. b)).

Legislatívno-technická úprava nadväzujúca na zmeny vykonávané v novelizačných bodoch 1. a 2.

K bodom 34, 35, 38 a 39 (§ 105b ods. 1, § 115 ods. 3 a § 115 ods. 12)

Predmetnými novelizačnými bodmi sleduje predkladateľ záujem na účinnej realizácii ustanovenia § 61c ods. 4 písm. a) a b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov v praxi (ďalej len „Exekučný poriadok“). Napriek tomu, že ustanovenie je formulované všeobecne, ako odôvodnené sa javí vzťahnutie príslušných ustanovení len na úpravu otázok zakladania a prevodov obchodných podielov spoločnosti s ručením obmedzeným ako v praxi najčastejšie vyskytujúcej sa právnej formy obchodných spoločností. Rovnako selektívne postupoval zákonodarca už v minulosti v súvislosti s realizáciou opatrení z Akčného boja proti daňovým podvodom na roky 2012 až 2016.

Vo vzťahu k zmenám navrhovaným v bode 18 (§ 105b ods. 1 OBZ) predkladateľ k uvedenému pristúpil po pretrvávajúcich problémoch na strane Sociálnej poisťovne súvisiacich s nemožnosťou kontroly a lustrácie o osobách zakladateľov spoločnosti s ručením obmedzeným v príslušných systémoch Sociálnej poisťovne registrovým súdom v reálnom čase, čo znemožňuje efektívny a účinný výkon predmetných ustanovení v praxi.

K bodu 36, 37, 40 a 41 (§ 110 ods. 1 písm. b), 114 ods. 3, 118 ods. 1, 127a ods. 2 písm. a))

Legislatívno-technická úprava nadväzujúca na zmeny vykonávané v novelizačných bodoch 1. a 2.

K bodu 42 (§ 133 ods. 2)

V súvislosti so štatutárnym orgánom spoločnosti s ručením obmedzeným sa navrhuje sprísnenie podmienok na jeho ustanovenie, keďže táto osoba má významné oprávnenia a povinnosti a preto je potrebné zabezpečiť, aby to bola osoba, ktorá existuje a spĺňa esenciálne predpoklady na výkon funkcie. Nakoľko sú konatelia tie osoby, ktoré za spoločnosť konajú voči tretím osobám (či majú v rozsahu, v ktorom nie sú zverené valnému zhromaždeniu, resp. dozornej rade, oprávnenie podieľať sa na obchodnom vedení spoločnosti), ale najmä vzhľadom na ich povinnosť v zmysle § 135a ods. 1 OBZ konať s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov, vyžaduje sa, aby išlo o osoby, u ktorých sa možno domnievať, že takúto činnosť budú „pri spravovaní“ záležitostí spoločnosti

vykonávať hospodárne a efektívne. Pokiaľ sú tieto osoby vedené v registri poverení na vykonanie exekúcie v rozhodnom čase (t.j. čase ich menovania do funkcie a podania tomu zodpovedajúceho návrhu na zápis zmeny údajov do obchodného registra), možno celkom jasne predpokladať, že neschopnosť hospodárne a efektívne nakladať so svojím vlastným majetkom by mala viesť k záveru, že tieto osoby nemôžu naplniť zákonom vyžadované vlastnosti „odbornej starostlivosti“, najmä hospodárne a efektívne konať za spoločnosť a zaväzovať ju voči tretím osobám.

K bodu 43 až 60 (§ 152a ods. 4, 155 ods. 3 písm. a), 155 ods. 3 písm. c), 156 ods. 4 a 6, 165 ods. 1 písm. a), 168 ods. 2 písm. a), 176 ods. 2 písm. a), 176 ods. 2 písm. c), 418o ods. 3, 183a, 184 ods. 4, 184 ods. 5 a 6, 185 ods. 1, 188 ods. 2 písm. a), 189 ods. 2, 190a ods. 3 písm. a), 192 ods. 1)

Legislatívno-technické úpravy nadväzujúce na zmeny vykonávané v novelizačných bodoch 1. a 2.

K bodu 61 (§ 218)

Legislatívno-technické úpravy súvisiace so zmenami v iných ustanoveniach.

K bodu 62 až 68 (§ 218c ods. 2, 218c ods. 9,)218k ods. 1 písm. b), 218lb ods. 4 písm. b), 218o ods. 1 písm. b), 218p písm. b), 228)

Legislatívno-technické úpravy nadväzujúce na zmeny vykonávané v novelizačných bodoch 1. a 2.

K bodu 69 až 75 (§ 254 ods. 2 písm. b), 257 ods. 1 písm. c), 257 ods. 1 písm. e), 257 ods. 1 písm. g), 257 ods. 2, 258 ods. 2, 259 ods. 1 a 2)

Legislatívno-technické úpravy súvisiace so zmenami v iných ustanoveniach.

K bodu 76 až 86 (§ 266 ods. 6, 336, 337 ods. 1, 337 ods. 2, 403 ods. 2, 412 ods. 3, 419 ods. 1, 522, 554 ods. 4, 614 ods. 1 písm. a) a b), 675 ods. 3)

Legislatívno-technické úpravy nadväzujúce na zmeny vykonávané v novelizačných bodoch 1. a 2.

K bodu 87 (§ 768s a 768t)

Prechodné ustanovenia majú vzhľadom na zmeny a doplnenia vykonané v predchádzajúcich novelizačných bodoch návrhu zákona prispieť k prehľadnosti právnej úpravy a právnej istote subjektov dotknutých vzťahov.

K § 768s

Intertemporálne sa upravuje „osud“ tzv. „starých právnych foriem“ v obchodnom registri (čistenie obchodného registra). Tento ustanovenie priamo súvisí s novým taxatívnym výpočtom subjektov (*numerus clausus* subjektov), ktoré sa budú (povinne) zapisovať do obchodného registra (§ 27 ods. 2 OBZ). Navrhuje sa zaviesť povinnosť registrového súdu (v súčinnosti s ministerstvom) vymazať z obchodného registra „staré právne entity“, pre ktoré spojenie s obchodným registrom stratilo opodstatnenie. Ide najmä o staré právne formy ako sú národné výbory, obecné podniky, či „hospodárske zariadenia“, ktoré boli do obchodného registra prevzaté ešte z právnej úpravy Hospodárskeho zákonníka a predchádzajúceho podnikového registra. Zároveň sa navrhuje, že výmazom z obchodného registra tieto zapísané osoby nestrácajú právnu subjektivitu ani oprávnenie na podnikanie v Slovenskej republike v rozsahu zapísaného predmetu podnikania.

Ďalej predmetné ustanovenie predstavuje intertemporálne ustanovenie v súvislosti s likvidáciami začatými pred navrhovanou účinnosťou tohto zákona. Navrhované ustanovenie má tiež za cieľ zistiť, ktoré z likvidácii začatých po účinnosti tohto návrhu zákona majú predpoklady pre ich úspešné ukončenie (najmä v prípade dlhotrvajúcich likvidácii). Tiež sa navrhuje sa upraviť domnienku úpadku spoločnosti v prípade, ak likvidátor nesplní svoju povinnosť podľa § 768s ods. 8. Pre zabezpečenie transparentnosti sa navrhuje zverejniť zoznam spoločností v úpadku v Obchodnom vestníku so zachovanou možnosťou podania námietky voči nesprávnemu uvedeniu spoločnosti v zozname. Po uplynutí šiestich mesiacov od zverejnenia zoznamu podľa § 768s ods. 6 sa navrhuje vykonať výmaz spoločností v zozname okrem výslovne výnimiek. Precizuje sa začatie plynutia lehoty podľa § 75k ods. 8 pri spoločnostiach a družstvách, ktoré boli vymazané z obchodného registra pred účinnosťou tohto zákona. So zriadením registra právnických osôb v roku 2015 zákonom č. 272/2015 Z. z. ako referenčného registra sa vytratil význam (najmä fakultatívneho) zapisovania fyzických osôb do obchodného registra na základe osobitných predpisov.

K § 768t

V súvislosti s zmenami navrhnutými pri legálnej definícii sídla a adresy sídla upravuje sa výkladové pravidlo vo vzťahu k osobitným právnym predpisom.

Navrhuje sa zaviesť povinnosť pre zapísané osoby, ktoré majú v obchodnom registri zapísané obmedzenie štatutárneho orgánu konať za právnickú osobu, zosúladiť doterajší stav zápisu v obchodnom registri s týmto zákonom.

K bodu 88 (§ 771a)

Upravuje sa splnomocnenie pre vydanie vykonávacieho predpisu upravujúceho preddavok, odmeny a náhrady výdavkov likvidátorov.

K bodu 89 (§ 771e)

Predmetným ustanovením sleduje predkladateľ vo vzťahu k jednotlivým navrhovaným zmenám v rámci tohto návrhu zákona, avšak aj s poukazom na prípadné budúce požiadavky na legislatívne zmeny, vytvorenie právneho základu, ktorý by umožnil ministerstvu (ako správcovi informačného systému súdnictva) v spolupráci s registrovými súdmi, efektívne a „centrálne“ upraviť a riadiť technický proces „čistenia obchodného registra“ bez založenia dodatočných povinností pre registrové súdy.

K Čl. II (Občiansky zákonník)

K bodu 1 (§ 45a)

Navrhovaná právna úprava nadväzuje na ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka je kľúčové ustanovenie slovenského súkromného práva, ktoré pre iné odvetvia súkromného práva upravuje právne významnú otázku (hmotnoprávny predpoklad): kedy prejav vôle ako pojmový znak právneho úkonu pôsobí voči neprítomnej osobe. Platí, že adresované právne úkony sú právne úkony, ktoré majú byť dôjdené konkrétnemu (určitému) adresátovi. Z dôvodu, že znenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka plne zodpovedá zneniu § 130 ods. 1 prvá veta nemeckého BGB, slovenská civilistika metódou právnej komparatistiky pri vymedzení pojmu „dôjdenie“ odkazuje na nemeckú civilistiku a nemeckú judikatúru.² Prejav vôle sa považuje za dôjdený „v momente, keď sa prejav vôle dostal do sféry dispozície adresáta tak, že je možné

² Dobrovodský, R: Komentár k § 45 Občianskeho zákonníka in: In: Števček, M. a kol.: Občiansky zákonník. - Praha : C.H. Beck, 2015. - ISBN 978-80-7400-597-8.

*predpokladať, že adresát sa môže s obsahom prejavu za normálnych okolností oboznámiť*³. Pri dôjdení sa od odosielateľa očakáva, aby prejav vôle priblížil tak blízko a bezpečne adresátovi, že adresát sa s ním za normálnych okolností môže oboznámiť. Na jednej strane odosielateľ nesie riziko, že jeho prejav nedorazí včas alebo dorazí neúplný či s nesprávnym obsahom, avšak ak už sa prejav vôle dostane do sféry dispozície adresáta, tak adresát nesie riziko, že sa s prejavom vôle vôbec neoboznámi, neoboznámi včas či správne.⁴

Ak sa nerozlišuje sídlo a adresa sídla právnickej osoby, nie je potrebné riešiť situáciu dôjdenia prejavu vôle právnickej osobe, keďže sídlo ako jeden zo znakov právnickej osoby konštitutívne zapisovanej do obchodného alebo iného zákonom určeného registra nemôže byť počas jej trvania z registra vymazaný (keďže v skutočnosti ide o znak, ktorý určuje, či ide o slovenskú právnickú osobu). Ak však právna úprava pristúpila k rozlišovaniu sídla a adresy sídla, je potrebné vyriešiť situáciu, kedy je v obchodnom registri pri právnickej osobe zapísané len sídlo (napr. Trenčín) a tretie osoby môžu byť na pochybách, kam adresovať súkromnoprávne prejavy vôle (napr. odstúpenie od zmluvy).

Navrhovaná právna úprava preto zvyšuje právnu istotu odosielateľa a fikciou § 45a Občianskeho zákonníka určuje moment, kedy prejav vôle pôsobí voči právnickej osobe. Fikcia má pomôcť odosielateľom.

Čiastočnú inšpiráciu nachádza navrhovateľ v ustanovení § 132 nemeckého BGB.⁵ Navrhovateľ však nezvolil úplné legislatívne riešenie § 132 nemeckého BGB, ale zvolil cestu, ktorá je pre odosielateľov administratívne a nákladovo menej náročná. To isté platí aj pre súdy, keďže súdy nebudú poverovať súdneho doručovateľa, aby sa pokúsil doručiť listinu.

K bodu 2 (§ 879w)

Prechodné ustanovenia majú vzhľadom na zmeny a doplnenia vykonané v predchádzajúcich novelizačných bodoch návrhu zákona prispieť k prehľadnosti právnej úpravy a právnej istote subjektov dotknutých vzťahov.

K Čl. III (Civilný mimosporový poriadok)

K bodu 1 (§ 283)

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so zmenami v iných ustanoveniach.

K bodu 2 (§ 283a)

Vzhľadom na navrhované podávanie návrhov na zápis údajov do obchodného registra, návrh na zápis zmeny zapísaných údajov a návrh na výmaz zapísaných údajov z obchodného registra na registrový súd výlučne elektronickými prostriedkami je potrebné upraviť aj proces podávania námietok už iba výlučne elektronickým spôsobom prostredníctvom na to určeného

³ Köhler, H. BGB. Allgemeiner Teil. 29. Auflage. München : C. H. Beck, 2005, § 6, marg. č. 13; Medicus, D. Allgemeiner Teil des BGB. 8. Auflage. München : C. H. Beck, 2002, marg. č. 274; Rüthers, B. In: Rüthers, B., Stadler, A. BGB. Allgemeiner Teil. 15. Auflage. München : C. H. Beck, 2005, § 17, marg. č. 44; Brox, H. Allgemeiner Teil des BGB. 23., neu bearbeitete Auflage. München : C. H. Beck, 1999, marg. č. 112.

⁴ Köhler, H. BGB. Allgemeiner Teil. 29. Auflage. München : C. H. Beck, 2005, § 6, marg. č. 13.

⁵ § 132 Ersatz des Zugehens durch Zustellung

(1) Eine Willenserklärung gilt auch dann als zugegangen, wenn sie durch Vermittlung eines Gerichtsvollziehers zugestellt worden ist. Die Zustellung erfolgt nach den Vorschriften der Zivilprozeßordnung. (2) Befindet sich der Erklärende über die Person desjenigen, welchem gegenüber die Erklärung abzugeben ist, in einer nicht auf Fahrlässigkeit beruhenden Unkenntnis oder ist der Aufenthalt dieser Person unbekannt, so kann die Zustellung nach den für die öffentliche Zustellung geltenden Vorschriften der Zivilprozeßordnung erfolgen. Zuständig für die Bewilligung ist im ersteren Fall das Amtsgericht, in dessen Bezirk der Erklärende seinen Wohnsitz oder in Ermangelung eines inländischen Wohnsitzes seinen Aufenthalt hat, im letzteren Falle das Amtsgericht, in dessen Bezirk die Person, welcher zuzustellen ist, den letzten Wohnsitz oder in Ermangelung eines inländischen Wohnsitzes den letzten Aufenthalt hatte.

formulára. Precizuje sa, že prílohy k námietkam musia byť rovnako podané v elektronickej podobe, v opačnom prípade registrový súd neprihliadne na prílohy, ktoré budú podané v listinnej podobe.

K bodu 3 (§ 288)

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s novým znením § 283a.

K bodu 4 (§ 299 ods. 3)

Navrhované ustanovenie je v priamej súvislosti s ustanoveniam Obchodného zákonníka v časti týkajúcej sa adresy sídla. Právna úprava v Obchodnom zákonníku naďalej zotrváva na povinnosti preukazovať pri zápise do obchodného registra oprávnenie na užívanie nehnuteľnosti, na ktorej je situovaná adresa sídla, ku ktorej sa pridáva podmienka úradne osvedčeného podpisu na súhlase vlastníka nehnuteľnosti. Navrhované ustanovenie pre výmaz adresy sídla z obchodného registra súvisí s optimalizáciou a aktuálnosťou údajov v obchodnom registri, ktoré sú dôležité pre tretie osoby a samotný obchodný styk.

K bodu 5 (§ 304 písm. a) a b))

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so zmenami v iných ustanoveniach (navrhovaný nový typ konania v § 309 a nasl., spolu s úpravou odvolania likvidátora podľa Obchodného zákonníka).

K bodu 6 (§ 309)

Konanie o zrušení právnickej osoby na návrh

Navrhované konanie o zrušenie obchodnej spoločnosti na návrh systematicky nadväzuje na ustanovenia Obchodného zákonníka (§ 90, § 152, § 220zh ods. 2 Obchodného zákonníka). Ide o návrhové konanie spoločníkov verejnej obchodnej spoločnosti na zrušenie spoločnosti v prípade podstatného porušenia spoločenskej zmluvy. Spoločníci spoločnosti s ručením obmedzeným si môžu v spoločenskej zmluve, zakladateľskej listine alebo stanovách stanoviť i iné dôvody zrušenia spoločnosti, na základe ktorých môže súd rozhodnúť o zrušení spoločnosti. Z uvedených dôvodov môžu podať návrh na zrušenie spoločnosti aj konatelia. O zrušení spoločnosti rozhoduje príslušný registrový súd. Obdobná úprava sa nachádza aj v ustanovení o zrušení jednoduchej spoločnosti na akcie. Na toto konanie sa navrhuje použiť ustanovenia Civilného sporového poriadku.

K bodu 7 (§ 309a až 309i)

K § 309a

Navrhované ustanovenie precizuje účasť konania o zrušení obchodnej spoločnosti alebo družstva.

K § 309b

Oznámenie o začatí konania o zrušení spoločnosti

Ustanovenie upravuje proces oznamovania začatia konania o zrušení obchodnej spoločnosti alebo družstva. Navrhuje sa uľahčiť prácu na registrových súdoch prostredníctvom automatizovaného posielania oznámení o začatí konania prostredníctvom programových a technických prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. Ďalej sa v ustanovení špecifikuje postup v prípade, ak je dôvod na zrušenie spoločnosti odstrániteľný. V ods. 5 sa zavádza aj možnosť predĺženia lehoty na odstránenie dôvodu na zrušenie spoločnosti súdom v prípade, ak odstránenie dôvodu na zrušenie spoločnosti závisí na výsledku iného konania. Bez ohľadu na dôvod predĺženia lehoty súd na návrh spoločnosti

predĺži lehotu na odstránenie dôvodu až o 90 dní a to aj opakovane súčasne so splnením poplatkovej povinnosti navrhovateľa za podanie tohto návrhu (výška súdneho poplatku sa v tomto prípade navrhuje v sume 100 eur).

K § 309c

Osvedčenie odstránenia dôvodu na zrušenie spoločnosti

Navrhuje sa zaviesť notifikačnú povinnosť súdu o skončení konania v prípade, ak súd pri svojej činnosti alebo na základe osvedčenia spoločnosti zistí, že zanikol alebo neexistoval dôvod na zrušenie spoločnosti. Stanovuje sa povinnosť súdu upovedomiť spoločnosť o skončení konania aj v prípade, ak daná spoločnosť vstúpila do likvidácie pred rozhodnutím súdu o zrušení spoločnosti.

K § 309d

Rozhodnutie o zrušení spoločnosti

Ustanovenie upravuje podmienky na zrušenie spoločnosti v prípade včasného neodstránenia dôvodu na zrušenie spoločnosti. Možnosť podania opravného prostriedku prináleží ako aktívne legitimovanému subjektu iba spoločnosti. V ods. 3 sa upravuje možnosť autoremedúry súdu prvej inštancie.

K § 309e

Oznámenie o zrušení spoločnosti

Návrh ustanovenia zavádza publikačnú povinnosť súdu o právoplatnom rozhodnutí. Z dôvodu informovania tretích strán sa navrhuje právoplatné rozhodnutie zverejniť prostredníctvom Obchodného vestníka.

K § 309f a 309g

Predpoklad úpadku spoločnosti a Oznámenie o predpoklade úpadku spoločnosti

Navrhuje sa upraviť vyvrátiteľnú domnienku o úpadku spoločnosti. Povinnosťou súdu je prostredníctvom Obchodného vestníka informovať okruh vymedzených subjektov, ktoré majú v zákone stanovených lehotách právo podať návrh na ustanovenie likvidátora, alebo návrh na vyhlásenie konkurzu, v opačnom prípade nastane výmaz spoločnosti z obchodného registra.

K § 309h

Rozhodnutie o výmaze spoločnosti

V súvislosti s predchádzajúcimi ustanoveniami sa upravuje, aby súd po márnom uplynutí lehoty rozhodol o výmaze spoločnosti bez likvidácie. Až do výmazu spoločnosti patrí vymedzenému okruhu osôb podľa ods. 2 právo podať návrh na ustanovenie likvidátora, ktoré je účinné iba so súčasným zložením preddavku pre likvidátora. Predkladateľ sa zložením preddavku snaží zamedziť prípadom zjavne neopodstatnených návrhov na ustanovenie likvidátora, ktoré zväčša proces neúmerne predlžovali. V ods. 3 sa upravujú účinky vyhlásenia konkurzu na proces zrušovania spoločností. Za účelom preskúmania podvodného nakladania s majetkom spoločnosti sa navrhuje ods. 4, ktorý je inšpirovaný predchádzajúcou právnou úpravou konania o niektorých otázkach obchodných spoločností a družstiev v Občianskom súdnom poriadku.

K § 309i

Ak došlo k zrušeniu spoločnosti rozhodnutím príslušného orgánu spoločnosti, alebo ak táto skutočnosť vyplýva z verejnej listiny (napr. úmrtý list v prípade smrti jedného zo spoločníkov verejnej obchodnej spoločnosti, pokiaľ spoločenská zmluva neustanovuje inak) a

spoločnosť napriek tomu nevstúpila včas do likvidácie, navrhuje sa upraviť domnienku úpadku takejto spoločnosti.

K bodu 8 (§ 396a)

Prechodné ustanovenia majú vzhľadom na zmeny a doplnenia vykonané v predchádzajúcich novelizačných bodoch návrhu zákona prispieť k prehľadnosti právnej úpravy a právnej istote subjektov dotknutých vzťahov.

K Čl. IV (Zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov)

K bodu 1 (§ 6 písm. b))

Sídlom združenia sa v súčasnosti rozumie „adresa“, ktorú zákon o združovaní občanov bližšie nešpecifikoval. Od účinnosti zákona pôvodne postačovalo ako sídlo združenia označenie obce bez špecifikácie adresy sídla. V priebehu vývoja aplikačnej praxe sa začal klásť dôraz aj na jeho špecifikáciu spôsobom, ktorý bol viac-menej prevzatý z Obchodného zákonníka, a teda sídlom sa rozumela adresa pozostávajúca z názvu obce s uvedením jej poštového smerovacieho čísla, názvu ulice alebo iného verejného priestranstva a orientačné číslo, prípadne súpisné číslo, ak sa obec nečlení na ulice. Nejde pri tom zjavne o adekvátnu definíciu (sídlo = adresa). S nastupujúcou úpravou Obchodného zákonníka, ktorý diferencuje medzi sídlom a adresou sídla, sa navrhuje rovnako diferencovať medzi vymedzenými pojmami aj v zákone o združovaní občanov. Povinnou náležitosťou stanov už teda nebude uvedenie sídla, ale uvedenie adresy sídla združenia.

K bodu 2 (§ 6a)

V súvislosti so sídlom združenia nastali v aplikačnej praxi viaceré problémy, predovšetkým v prípadoch, keď sa oprávnená osoba, majúca právo k nehnuteľnosti (ktorá bola ako sídlo zapísaná) domáhala výmazu sídla združenia z dôvodu, že súhlas nedala, prípadne, že súhlas neskôr odvolala. Nielen v dôsledku nedávnej neexistencie oficiálneho registra (register mimovládnych neziskových organizácií), ale aj po jeho zriadení, nie je možné takejto požiadavke naďalej vyhovieť a oprávnená osoba sa môže brániť len prostredníctvom zapieracej žaloby podľa Občianskeho zákonníka, pričom uvedený proces je takmer vždy časovo náročný. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky nie je oprávnené ani združenie upozorniť, ani ho prípadne rozpustiť, pretože mu to nedovoľujú vymedzené kompetencie v zákone o združovaní občanov (predovšetkým § 12 ods. 3). Navrhovanou úpravou sa preto v prvom rade charakterizuje adresa sídla, pričom členovia prípravného výboru sú v štádiu registrácie povinní predložiť súhlas vlastníka nehnuteľnosti, ktorej adresa má byť zapísaná ako adresa sídla občianskeho združenia. V prípade zmeny stanov združenia, ktorou sa nemení adresa sídla združenia, nebude združenie povinné preukazovať oprávnenie. Pri každej zmene adresy sídla však bude združenie povinné preukázať oprávnenie okrem prípadu, ak by oprávnenie užívať nehnuteľnosť vyplývalo z katastra nehnuteľností. V odseku 4 sa navrhuje zaviesť možnosť oprávnenej osoby domáhať sa výmazu tohto údaju z registra mimovládnych neziskových organizácií, pričom následne je v bode 9. tohto novelizačného článku upravený aj administratívny postup ministerstva vnútra Slovenskej republiky smerujúci k zrušeniu a napokon k zániku toho občianskeho združenia, ktoré v zákonom stanovenej lehote neodstráni závadný stav (napr. preukázaním oprávnenia, prípadne uskutočnením zmeny adresy sídla, ku ktorej preukáže oprávnenie, atď.)

K bodu 3 až 6 (§ 7 ods. 2, 11 ods. 2, 11a ods. 1, 11a ods. 2)

Zosúladí sa postup Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pri upozornení združenia na nedostatky ako pri registrácii, tak aj pri zmene stanov v dôsledku navrhovaného

preukazovania oprávnenia k nehnuteľnosti, ktorá má byť ako adresa sídla združenia zapísaná v registri mimovládnych neziskových organizácií. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky bude mať osobitný dôvod upozorniť členov prípravného výboru alebo združenie a tak oddialiť registráciu alebo vzatie zmeny stanov na vedomie, ak nebude preukázané oprávnenie k nehnuteľnosti, ktorej adresa má byť zapísaná ako adresa sídla združenia. Rovnako sa bude vyžadovať preukázanie oprávnenia aj pri vzniku organizačnej jednotky oprávnenej konať vo svojom mene a pri zápise zmeny tohto údaju, pričom sa zároveň reflektuje diferenciácia medzi sídlom a adresou sídla a zosúladuje sa tak označovanie v celom doterajšom znení zákona.

K bodu 7 a 8 (Nadpis nad § 12 a § 12 ods. 1)

Navrhuje sa zosúladenie právnej úpravy zániku občianskych združení so všeobecnou právnou úpravou zániku právnických osôb, a to dvojfázovým spôsobom. Pôvodný „zánik združenia“ tak vystrieda „zrušenie združenia“. Zrušenie tak bude nastávať na základe súkromnoprávneho úkonu alebo z rozhodnutia orgánu verejnej moci. Združenie sa zruší dobrovoľným rozpustením alebo zlúčením, prípadne rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o jeho rozpustení alebo rozhodnutím súdu o rozpustení združenia v trestnom konaní.

K bodu 9 a 10 (§ 12 ods. 4, 12 ods. 5)

V súlade so zavedením potreby preukazovania oprávnenia k nehnuteľnosti, ktorej adresa má byť zapísaná ako adresa sídla združenia do registra mimovládnych neziskových organizácií sa upravuje aj možnosť Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, či už na návrh alebo z úradnej moci, upozorniť združenie na zistený nesúlad, pričom sa stanovuje lehota 60 dní na odstránenie závadného stavu. Márnym uplynutím lehoty Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky združenie rozpustí. Obdobne sa bude postupovať aj v prípade organizačnej jednotky oprávnenej konať vo svojom mene.

K bodu 11 (§ 13)

Zavádza sa blanketová norma odkazujúca na všeobecné ustanovenia Obchodného zákonníka upravujúca zrušenie a zánik obchodných spoločností, ktoré sa primerane použijú aj na občianske združenia. Rovnako sa výslovne zavádza, kedy dochádza k zániku právnej subjektivity združenia, a to dňom výmazu z registra mimovládnych neziskových organizácií. V platnom znení zákona a ani zákona o registri mimovládnych neziskových organizácií totiž naďalej nie je možné konkrétne vymedziť moment zániku občianskeho združenia, čo má dopad na právnu istotu veriteľov a tretie osoby, no v neposlednom rade aj na prípadné prebiehajúce súdne konania. Zavádza sa taktiež povinnosť používania názvu s príslušným dodatkom „v likvidácii“ počas doby likvidácie.

K Čl. V (Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov)

K bodu 1 (§ 10 ods. 1)

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so zmenami navrhovanými v bode 2. a 3.

K bodu 2, 3 a 13 (§ 10 ods. 3, 10 ods. 5, 60 ods. 3)

Obchodný register je jedným zo zdrojových registrov údajov v Slovenskej republike pre referenčné registre, a to najmä pre Register právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci (ďalej len „register právnických osôb“). V rámci opatrení na tzv. „čistenie obchodného registra“ sa navrhuje, aby sa účinky získania oprávnenia na podnikanie pre zahraničné osoby a fyzické osoby, ktoré sa obchodného registra zapisujú podľa osobitného

zákona viazali na moment ich zápisu do registra právnických osôb. Historicky sa tieto osoby zapisovali do obchodného registra v dôsledku neexistencie osobitného registra, kde by mohli byť vedené. Ich zapisovanie do obchodného registra sa zriadením registra právnických osôb už nejaví ako správne. Údaje z obchodného registra v súčasnosti slúžia ako zdrojové údaje pre register právnických osôb.

K bodu 4 až 11 (§ 45 ods. 2 písm. e), 45 ods. 3 písm. a), 45 ods. 5 písm. a) druhý bod, 46 ods. 1 písm. b), 46 ods. 2 písm. b), 47 ods. 2 písm. e), 47 ods. 4 písm. b), 60 ods. 2 písm. d))
Legislatívno- technické úpravy súvisiace so zmenami navrhovanými v čl. I, bodoch 1. a 2.

K bodu 12 (§ 60 ods. 2 písm. k))

Rozširuje sa rozsah údajov vedených v živnostenskom registri o podnikateľovi – zahraničnej fyzickej osobe, ktorá podniká na území Slovenskej republiky prostredníctvom zriadeného podniku alebo organizačnej zložky podniku. Uvedený údaj korešponduje s návrhom na vypustenie úpravy rozsahu zapisovaných údajov v zákone o obchodnom registri (viď § 2 ods. 6 a 7.

K bodu 14 (odkaz 41ae v poznámke pod čiarou)

Predmetný novelizačný bod nadväzuje na zmeny v § 5d ods. 2 zákona o obchodnom registri. Dochádza teda k rozšíreniu odkazu v poznámke pod čiarou 41ae aj o odkaz na § 15f ods. 2 a 3 zákona o obchodnom registri, tzn. jednotné kontaktné miesto bude môcť „sprostredkovať“ záujemcom vo vzťahu k obchodnému registru aj podanie návrhu na zápis zmeny údajov o predmete podnikania alebo činnosti zapisovaného do obchodného registra.

K bodu 15 až 17 (§ 66ba ods. 6 až 9)

Predmetný novelizačný bod nadväzuje na zmenu navrhovanú v § 5c ods. 4 zákona o obchodnom registri. Bližšie pozri odôvodnenie k novelizačnému čl. XI, bod 22. a 23.

K bodu 18 (§ 80ad)

Prechodné ustanovenia majú vzhľadom na zmeny a doplnenia vykonané v predchádzajúcich novelizačných bodoch návrhu zákona prispieť k prehľadnosti právnej úpravy a právnej istote subjektov dotknutých vzťahov.

K Čl. VI (Zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov)

K bodu 1 a 9 (§ 6 ods. 1, Sadzobník súdnych poplatkov – nová položka 15a)

Z ustanovenia zákona upravujúceho sadzbu poplatku sa vypúšťa ustanovenie o výške súdneho poplatku za odvolanie a za dovolanie upraveného pre prípad, ak tento zákon neustanovuje inak. Uvedené ustanovenie sa legislatívno-technickou úpravou presúva do Sadzobníka súdnych poplatkov, kde sa zavádza osobitná položka 15a, podľa ktorej sa upravuje súdny poplatok za odvolanie vo výške 5 euro a pre dovolanie vo výške 10 euro, ak nie je ustanovená osobitná sadzba (napríklad podľa položky 1).

K bodu 2 a 3 (§ 6 ods. 3 a 4)

Precizuje sa znenie ustanovenia zákona, ktoré upravuje zníženie sadzby súdneho poplatku v prípade, ak sa úkony a konania vykonávajú na základe podania podaného elektronickými prostriedkami tak, aby bolo zrejmé, že takéto zníženie poplatku je možné, ak sa podanie uskutočnilo elektronickými prostriedkami do elektronickej schránky súdu a podanie mohlo byť spracovávané na súde v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z právnej úpravy

eGovernmentu. Precizovaním uvedeného znenia zákona sa odstraňuje nejednotná aplikácia znižovania súdneho poplatku, kedy dochádzalo k situáciám, že sadzba poplatku bola v zmysle tohto ustanovenia znižovaná iba v prípadoch, ak na podanie alebo úkon bol vytvorený na to určený elektronický formulár alebo úkon bol elektronickými prostriedkami vykonaný cez príslušnú aplikáciu.

Z predmetného ustanovenia sa vypúšťa zníženie sadzby súdneho poplatku vo veciach obchodného registra. Uvedená úprava priamo súvisí so zavedením podávania návrhov na zápis údajov do obchodného registra, návrh na zápis zmeny zapísaných údajov a návrh na výmaz zapísaných údajov z obchodného registra na registrový súd výlučne elektronickými prostriedkami. V tejto súvislosti sa upravuje položka 17 v Sadzobníku súdnych poplatkov.

K bodu 4 (§ 6 ods. 6)

Vzhľadom na nejednotnosť aplikácie výnimky z uplatňovania zníženia sadzby súdneho poplatku vyplývajúcej z odseku 3 tohto ustanovenia, výnimka sa vypúšťa. Zároveň sa v súlade s navrhovanými zmenami v nastavení sadzby poplatkov vo veciach obchodného registra v položke 17 Sadzobníka súdnych poplatkov navrhuje zavedenie výnimky z uplatňovania pravidla o znížení sadzby súdneho poplatku, ak sa podanie uskutočnilo elektronickými prostriedkami, aj vo veciach obchodného registra.

K bodu 5 a 8 (§ 10 ods. 6, Sadzobník súdnych poplatkov – nová položka 13a)

V súvislosti so zavedením nového konania o zrušení obchodnej spoločnosti alebo družstva sa zavádza súdny poplatok za predĺženie lehoty na odstránenie dôvodu, pre ktorý sa toto konanie začalo a osobitný spôsob jeho úhrady. Uvedený súdny poplatok sa zavádza pre prípady, ak obchodná spoločnosť alebo družstvo podá na súd žiadosť o možnosť predĺženia lehoty na odstránenie dôvodu o 90 dní. Súd bude mať v zmysle navrhovanej úpravy v Civilnom mimosporovom poriadku možnosť predĺžiť lehotu aj opakovane. V položke 13a Sadzobníka súdnych poplatkov sa navrhuje výška súdneho poplatku za predĺženie lehoty na odstránenie dôvodu, pre ktorý sa toto konanie začalo, vo výške 100 eur. Ak tento poplatok žiadateľ o predĺženie lehoty neuhradí, súd na žiadosť o predĺženie lehoty na odstránenie dôvodu, pre ktorý sa konanie o zrušení spoločnosti alebo družstva začalo, nebude prihliadať.

K bodu 7 (Sadzobník súdnych poplatkov – položka 1, nový bod 5)

V súvislosti so zavedením nového konania o zrušení obchodnej spoločnosti alebo družstva v Civilnom mimosporovom poriadku sa nezavádza nová osobitná sadzba súdneho poplatku pre toto konanie, ale sa dopĺňa poznámka k položke 1 v Sadzobníku súdnych poplatkov. Podľa písmena b) tejto položky (ak nemožno predmet konania oceniť peniazmi) sa bude uhrádzať poplatok za zrušenie obchodnej spoločnosti alebo družstva, ktoré môže začať iba na návrh. Rovnako sa bude postupovať i v prípade odvolacieho konania proti rozhodnutiu o zrušení obchodnej spoločnosti alebo družstva či v prípade vymenovania likvidátora, jeho odvolania a nahradenia inou osobou.

K bodu 10 (Sadzobník súdnych poplatkov – položka 17)

V zákone o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa navrhuje zavedenie podávania návrhov na zápis údajov do obchodného registra, návrh na zápis zmeny zapísaných údajov a návrh na výmaz zapísaných údajov z obchodného registra na registrový súd výlučne elektronickými prostriedkami. Navrhovaná zmena vyplynula z požiadaviek praxe, ako aj z rastúcej tendencie podávania vyššie uvedených návrhov do obchodného registra elektronicky. Za ostatné obdobie sa miera návrhov podaných elektronicky zvýšila na viac ako 80 % návrhov. Elektronické služby obchodného registra sa stali dominantnými pri podávaní návrhov do obchodného registra a počet takto podaných návrhov má rastúci trend. V

tejto súvislosti bola vypustená výnimka zo zníženia sadzby súdneho poplatku vo veciach obchodného registra (§6 ods. 3 zákona) a boli upravené sadzby súdnych poplatkov vo veciach obchodného registra v položke 17 Sadzobníka súdnych poplatkov na polovicu tak, že zodpovedajú poplatkom, ktoré sa už v súčasnosti uhrádzajú za návrhy do obchodného registra podávané elektronickými prostriedkami. V súvislosti s navrhovaným znením právnej úpravy konania o zrušení obchodnej spoločnosti alebo družstva bez návrhu v Civilnom mimosporovom poriadku, sa zavádza poplatok z návrhu na predĺženie lehoty, po uplynutí ktorej súd rozhodne v tomto konaní o výmaze obchodnej spoločnosti alebo družstva z obchodného registra.

K bodu 11 (Sadzobník súdnych poplatkov – nová položka 24b)

Precizovaním znenia poznámky k položke 24b sa dosiahne súlad s ustanoveniami zákona o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorých ak žiadateľ žiada o vydanie elektronickej podoby potvrdenia o tom, že v obchodnom registri určitý zápis nie je, vydá ho registrový súd elektronickými prostriedkami bezodplatne. Rovnako z ustanovení predmetného zákona vyplýva, že ak žiadateľ žiada o vydanie elektronickej podoby uloženej listiny alebo elektronickej podoby potvrdenia o tom, že určitá listina nie je uložená v zbierke listín, vydá ich registrový súd elektronickými prostriedkami bezodplatne.

K Čl. VII (Zákon č. 147/1997 Z. z. o neinvestičných fondoch a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov)

K bodu 1 až 4 (odkaz 1 v poznámke pod čiarou, § 9, § 10 ods. 2, § 14 ods. 6)

Úpravy sú legislatívno-technického charakteru, ktorými sa sleduje okrem iného (prepojenie osobitnej právnej úpravy na nové znenie ustanovení k likvidácii v Obchodnom zákonníku) aj odstránenie nesprávneho odkazu na osobitný predpis, ako aj technika číslovania odkazov v poznámke pod čiarou.

K Čl. VIII (Zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov)

K bodu 1 až 5 (§ 8 ods. 4, 10 ods. 2, 11 ods. 2, 11 ods. 4, 17 ods. 7)

Úpravy sú legislatívno-technického charakteru, ktorými sa sleduje okrem iného (prepojenie osobitnej právnej úpravy na nové znenie ustanovení k likvidácii v Obchodnom zákonníku) aj odstránenie nesprávneho odkazu na osobitný predpis, ako aj technika číslovania odkazov v poznámke pod čiarou.

K Čl. IX (Zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov)

K bodu 1 až 5 (§ 6 ods. 3, 11 ods. 1, 11 ods. 4, 15 ods. 1 písm. b), 19 ods. 2)

Úpravy sú legislatívno-technického charakteru, ktorými sa sleduje okrem iného (prepojenie osobitnej právnej úpravy na nové znenie ustanovení k likvidácii v Obchodnom zákonníku) aj odstránenie nesprávneho odkazu na osobitný predpis, ako aj technika číslovania odkazov v poznámke pod čiarou.

K Čl. X (Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov)

K bodu 1 až 3 (§ 1 písm. a) tretí a štvrtý bod, 16 ods. 4 písm. f))

Úpravy sú legislatívno-technického charakteru, ktorými sa sleduje okrem iného (prepojenie osobitnej právnej úpravy na nové znenie ustanovení k likvidácii v Obchodnom zákonníku.

K Čl. XI (Zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)

K bodu 1 (§ 2 ods. 1 písm. a))

V priamej súvislosti s navrhovanou zmenou Obchodného zákonníka, v časti týkajúcej sa sídla, sa medzi údaje, ktoré sa zapisujú do obchodného registra, zaraďuje aj adresa sídla. V súčasnosti sa do obchodného registra zapisuje údaj o sídle zapísanej osoby, pričom sídlom sa na tieto účely rozumie adresa, ktorá je ako sídlo alebo miesto podnikania zapísaná v obchodnom registri alebo živnostenskom registri, alebo v inej evidencii ustanovenej osobitným zákonom. Adresou sa rozumie názov obce s uvedením jej poštového smerovacieho čísla, názov ulice alebo iného verejného priestranstva a orientačné číslo, prípadne súpisné číslo, ak sa obec nečlení na ulice. Z hľadiska aplikačnej praxe prináša hneď pri zakladaní spoločnosti spájanie sídla s určitou konkrétnou adresou problémy týkajúce sa najmä nevyhnutnosti bezprostredného riešenia oprávnenia na užívanie nehnuteľnosti, na ktorej je umiestnená adresa sídla. Z dôvodov uvedených pri novelizačných bodoch Obchodného zákonníka týkajúcich sa sídla, sa rozčleňuje údaj o umiestnení zapisovaného subjektu, na údaj o sídle a údaj o adrese sídla, a preto je potrebný údaj o adrese sídla zaradiť medzi zapisované údaje.

V súlade s navrhovanou zmenou Obchodného zákonníka, ktorou sa nanovo vymedzuje okruh subjektov, ktoré sa budú do obchodného zákonníka zapisovať (obmedzenie zapisovania fyzických osôb, ktoré doteraz bolo možné zapísať fakultatívne), sa v § 2 ods. 1 písm. a) vypúšťajú údaje o fyzickej osobe podnikateľovi.

K bodu 2 až 5, 8 až 12 (§ 2 ods. 1 písm. e) až h), l), r), 2 ods. 2 písm. a) až e))

Za účelom zabezpečenia jednoznačnej identifikácie fyzických osôb sa medzi zapisované údaje navrhuje zaradiť identifikátor tak, aby bolo možné tieto fyzické osoby referencovať vo vzťahu k referenčným registrom a mohli byť vykonávané automatizované zmeny v zapísaných údajov v súlade s princípom „jeden krát a dost“ - t. j. ak má štát údaj o osobe už zapísaný, nemôže ho požadovať znova. Ako jednoznačný identifikátor fyzických osôb sa navrhuje zapisovať údaj o rodnom čísle alebo údaj o inom identifikačnom údaji, za predpokladu, že fyzickej osobe rodné číslo nebolo pridelené (zahraničné fyzické osoby). Napriek skutočnosti, že rodné číslo fyzických osôb sa bude zapisovať, ochrana tohto osobného údajá bude zabezpečená tým, že tento údaj sa zverejňovať nebude. V súčasnosti jednoznačný identifikátor s výnimkou vymedzeného okruhu osôb, v obchodnom registri za účelom referencovania údajov, dostupný nie je. Zmeny navrhované v písmenách e) až g) v súvislosti s adresou sídla súvisia s navrhovanou zmenou Obchodného zákonníka vo vzťahu k zapisovaniu sídla.

K bodu 6 (§ 2 ods. 1 písm. i))

Ide o precizovanie právnej úpravy. V súlade s ustanovením § 62 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak pri založení obchodnej spoločnosti nie je výslovne určené, že sa zakladá na dobu určitú, platí, že obchodná spoločnosť bola založená na dobu neurčitú. Z uvedeného vyplýva, že obchodná spoločnosť môže byť založená na dobu určitú. Navrhuje sa, aby bol tento údaj zapísaný v Obchodnom registri.

K bodu 7 (§ 2 ods. 1 písm. j))

V súčasnosti sa do obchodného registra v súlade s ustanovením § 2 ods. 1 písm. i) (navrhované znenie § 2 ods. 1 písm. j)) zapisujú údaje o zrušení právnickej osoby a o právnom dôvode jej zrušenia. Navrhuje sa precizovanie textu tak, aby sa do obchodného registra zapisoval aj dátum zrušenia právnickej osoby a zabezpečilo sa tým jednoznačné určenie, od kedy je právnická osoba zrušená.

K bodu 13 a 14 (§ 2 ods. 4 písm. e) a l))

Za účelom zabezpečenia jednoznačnej identifikácie fyzických osôb sa medzi zapisované údaje navrhuje zaradiť identifikátor tak, aby bolo možné tieto fyzické osoby referencovať vo vzťahu k referenčným registrom a mohli byť vykonávané automatizované zmeny v zapísaných údajov v súlade s princípom „jeden krát a dost“ - t. j. ak má štát údaj o osobe už zapísaný, nemôže ho požadovať znova. Ako jednoznačný identifikátor fyzických osôb sa navrhuje zapisovať údaj o rodnom čísle alebo údaj o inom identifikačnom údaji, za predpokladu, že fyzickej osobe rodné číslo nebolo pridelené (zahraničné fyzické osoby). Napriek skutočnosti, že rodné číslo fyzických osôb sa bude zapisovať, ochrana tohto osobného údaja bude zabezpečená tým, že tento údaj sa zverejňovať nebude. V súčasnosti jednoznačný identifikátor s výnimkou vymedzeného okruhu osôb, v obchodnom registri za účelom referencovania údajov, dostupný nie je. Zmeny navrhované v písmenách e) a l) v súvislosti s adresou sídla súvisia s navrhovanou zmenou Obchodného zákonníka vo vzťahu k zapisovaniu sídla.

K bodu 15 (§ 2 ods. 6 a 7)

Legislatívna zmena súvisiaca z novým vymedzením zapisovaných subjektov v § 27 Obchodného zákonníka.

K bodu 16 a 17 (§ 3 ods. 2 písm. b) a h))

V súlade s navrhovanou zmenou Obchodného zákonníka, ktorou sa nanovo vymedzuje okruh subjektov, ktoré sa budú do obchodného zákonníka zapisovať (obmedzenie zapisovania zahraničných fyzických osôb), sa v § 3 ods. 2 písm. a) a písm. h) vypúšťajú údaje týkajúce sa zahraničnej fyzickej osoby.

K bodu 18 (§ 3 ods. 3)

V súvislosti so zavedením podávania návrhov na zápis údajov do obchodného registra, návrh na zápis zmeny zapísaných údajov a návrh na výmaz zapísaných údajov z obchodného registra na registrový súd výlučne elektronickými prostriedkami, ktoré musia byť podávané súčasne s listinami, z ktorých vyplývajú údaje, ktoré sa majú do obchodného registra zapísať a listinami, z ktorých vyplývajú skutočnosti, ktoré sa majú podľa tohto zákona preveriť v elektronickej podobe, ako aj v súvislosti s predkladaním listín do Zbierky zákonom ustanovených listín (ďalej len „zbierka listín“) v elektronickej podobe, navrhuje sa upraviť pravidlo, podľa ktorého sa do zbierky listín ukladá originál listiny alebo jej osvedčená kópia prevedená do elektronickej podoby, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak, pričom doterajšie pravidlá upravujúce postup v prípade, ak orgán verejnej moci nevydáva originál listiny v elektronickej podobe, alebo ak sa listina ukladá bez návrhu, osobou oprávnenou na predkladanie listín do zbierky listín, zostávajú v platnosti.

K bodu 19 a 44 (§ 4 ods. 3 a 10 ods. 9)

Ide o legislatívno-technickú zmenu, ktorou sa upravuje znenie v súvislosti s navrhovanou zmenou v Obchodnom zákonníku, kde dochádza k zjednodušeniu označovania organizačných zložiek a odštepny závod alebo iný organizačný útvar podniku sa už ako osobitná kategória

organizačných zložiek zapisovať nebude. Odštepne závody alebo iné organizačné útvary podniku, ktoré sú už zapísané v obchodnom registri podľa doterajších ustanovení zákona o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov alebo osobitných zákonov, sa bude považovať za organizačnú zložku podniku.

K bodu 20 a 21 (§ 5 a 5a)

K § 5

V bode 18 sa navrhuje zavedenie podávania návrhov na zápis údajov do obchodného registra, návrh na zápis zmeny zapísaných údajov a návrh na výmaz zapísaných údajov z obchodného registra (ďalej len „návrh na zápis“) na registrový súd výlučne elektronickými prostriedkami. Navrhovaná zmena vyplynula z požiadaviek praxe, ako aj z rastúcej tendencie podávania vyššie uvedených návrhov do obchodného registra elektronicky. Za ostatné obdobie sa miera návrhov podaných elektronicky zvýšila na viac ako 80 % návrhov. Elektronické služby obchodného registra sa stali dominantnými pri podávaní návrhov do obchodného registra a počet takto podaných návrhov na zápis má rastúci trend. Z hľadiska zefektívnenia spracovania návrhov na zápis registrovým súdom v stanovenej lehote dvoch pracovných dní, sa elektronická forma podávania návrhov javí ako podstatná a potrebná najmä vzhľadom na časový parameter spracovania, ako aj vzhľadom na technické možnosti spracovania návrhu na zápis.

Navrhovaná zmena obsahovo vychádza zo súčasnej úpravy elektronického návrhu na zápis. Ustanovenie o podaní elektronickými prostriedkami sa precizuje v zmysle jednoznačného vymedzenia možnosti podania návrhu na zápis cez elektronické služby obchodného registra, čím sa dosahuje súlad so skutočným stavom. Možnosť podania návrhu na zápis prostredníctvom jednotného kontaktného miesta sa navrhovanou úpravou nemení. Právna úprava oprávnenej osoby na podanie návrhu na zápis zostáva nezmenená. Napriek skutočnosti, že návrh na zápis bude možný podať na súd len elektronicky, navrhuje sa v odseku 1 pravidlo, podľa ktorého osvedčenie pravosti podpisu navrhovateľa a pravosti podpisu splnomocniteľa, ak ide o zastúpenie na základe plnomocenstva, sa nevyžaduje, tak aby sa predchádzalo pochybnostiam, či sa k návrhu na zápis plnomocenstvo s osvedčeným podpisom má alebo nemá predkladať. Návrh na zápis musí byť podaný spolu s listinami v elektronickej podobe, z ktorých vyplývajú údaje, ktoré sa majú do obchodného registra zapísať, a listinami, z ktorých vyplývajú skutočnosti, ktoré sa majú podľa tohto zákona preveriť, inak registrový súd naň prihliadať nebude. V súvislosti s podávanými listinami sa zavádza požiadavka na ustanovený formát (formát podľa štandardov pre informačné systémy verejnej správy) listín podávaných spolu s návrhom na zápis tak, aby ich elektronická podateľňa z technického hľadiska vedela rozpoznať a spracovať. V prípade, ak by dokument potrebný na priloženie k návrhu na zápis bol vyhotovený na takom materiáli, ktorý by neumožňoval jeho prevedenie do elektronickej podoby alebo jeho rozmery či veľkosť (MB) by to neumožňovali, zavádza sa výnimka z pravidla o elektronickom podaní tohto dokumentu spolu s návrhom na zápis.

K § 5a

Ustanovenie § 5a sa v nadväznosti na vyššie uvedené úpravy vypúšťa.

K bodu 22 (§ 5b ods. 1)

Ide o legislatívno-technickú úpravu. V súlade s ustanovením § 66b zákona o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), úlohy jednotného kontaktného miesta plní okresný úrad. Ďalej sa spresňuje ustanovenie vo vzťahu k ustanoveniu § 5d ods. 3 zákona, kedy sa

upravuje, že nielen návrh na zápis, ale aj listiny, ktoré sú súčasťou návrhu na zápis, doručuje jednotné kontaktné miesto registrovému súdu elektronickými prostriedkami.

K bodu 23 a 24 (§ 5b ods. 3)

Ide o legislatívno-technickú úpravu. Do ustanovenia § 5b ods. 3 bola doplnená povinnosť osvedčenia pravosti podpisu navrhovateľa a pravosti podpisu splnomocniteľa, ak ide o zastúpenie na základe plnomocenstva, ktorá bola podľa doterajších predpisov upravená v § 5 (pôvodné ustanovenie o návrhu na zápis).

K bodu 25 a 26 (§ 5c ods. 2 a 3)

K vypusteniu odseku 2 a nového odseku 3 (predchádzajúci odsek 4) z § 5c pristúpil predkladateľ z dôvodu, že dotknuté ustanovenia z vecného a systematického hľadiska by mali predstavovať úpravu živnostenského zákona, nakoľko zákon o obchodnom registri vzhľadom na jeho vymedzenú vecnú pôsobnosť má upravovať (okrem iného) proces registrácie tak, ako je vymedzený v § 1 písm. c) zákona (t.j. postup pri zápise údajov do obchodného registra, zápise zmeny zapísaných údajov a výmaze zapísaných údajov), a teda v rámci registrácie len postup registrového súdu. Uvedené ustanovenia sú však zapracované do živnostenského zákona pri zohľadnení jeho už zavedenej systematiky v piatej A časti (Živnostenské úrady), § 66ba (Úlohy jednotného kontaktného miesta).

K bodu 27 až 29 (§ 5d ods. 1 až 3)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s preformulovaním znenia ustanovení § 5 a 5a v znení podľa doterajších predpisov.

Vo vzťahu k novému odseku 2 v § 5d považuje predkladateľ za potrebné uviesť, že ním dochádza k rozšíreniu „druhov“ podaní, ktoré môže žiadateľ (v terminológii živnostenského zákona fyzická osoba alebo právnická osoba uchádzajúca sa o oprávnenie prevádzkovať živnosť alebo o oprávnenie na podnikanie na základe iného ako živnostenského oprávnenia) vykonať prostredníctvom jednotného kontaktného miesta vo vzťahu k obchodnému registru zo súčasných tzv. prvozápisových návrhov aj o podanie návrhu na zápis zmeny zapísaných údajov, ak zmena zapisovaného údaje spočíva výlučne v údají o predmete podnikania alebo činnosti spoločnosti, čím sa povinným subjektom v zmysle zákona o obchodnom registri jednoduchým spôsobom umožňuje splniť povinnosť podľa § 5 ods. 8 zákona (t.j. povinnosť podať najneskôr do 30 dní odo dňa uvedeného v rozhodnutí spoločníkov alebo orgánu spoločnosti inak do dňa, keď nastali účinky právnej skutočnosti, návrh na zápis zmeny zapísaných údajov), a to všetko „len“ návštevou jedného miesta. Tento návrh je teda spôsobilý podľa názoru predkladateľa významným spôsobom odstrániť administratívnu záťaž. Nezanedbateľným benefitom, ktorý predkladateľ od uvedenej úpravy očakáva, je aj zníženie prípadnej „chybovosti“ pri uvádzaní predmetov podnikania alebo činnosti, ku ktorej v praxi často dochádza pri uvádzaní údajov v návrhu na zápis, čo môže mať následne vplyv na zníženie, prípadne elimináciu ďalšieho nápadu tzv. ExRe konaní (zosúladenie údajov v obchodnom registri so skutočným právnym stavom) v rozsahu údajov o predmete podnikania alebo činnosti zapisovaných subjektov na príslušných súdoch, ktoré z dostupných štatistických údajov predstavujú nie nezanedbateľný podiel zo všetkých takto vedených vecí.

K bodu 30 (§ 7 ods. 3 písm. g))

Vo vzťahu k zmenám navrhovaným v bode 35. (§ 105b ods. 1 OBZ) predkladateľ k uvedenému pristúpil po pretrvávajúcich problémoch na strane Sociálnej poisťovne súvisiacich s nemožnosťou kontroly a lustrácie o osobách zakladateľov spoločnosti s ručením obmedzeným v príslušných systémoch Sociálnej poisťovne registrovým súdom v reálnom čase, čo znemožňuje efektívny a účinný výkon predmetných ustanovení v praxi.

K bodu 31 (§ 7 ods. 17)

Predmetný novelizačný bod súvisí so zmenou navrhovanou v čl. I, bod 41., ktorý prezentuje snahu predkladateľa o hmotnoprávne definovanie podmienok a predpokladov pre výkon funkcie konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným, čo sa de facto v rámci novelizácií Obchodného zákonníka a s tým súvisiacich právnych predpisov vymedzuje vôbec po prvýkrát. Od uvedeného návrhu si predkladateľ sľubuje najmä otvorenie odbornej diskúcie na danú veľmi aktuálnu a významnú tému.

K bodu 32 (§ 7 ods. 18)

Predmetným novelizačným bodom sleduje predkladateľ záujem na účinnej realizácii ustanovenia § 61c ods. 4 písm. a) a b) Exekučného poriadku v praxi. Napriek tomu, že ustanovenie je formulované všeobecne, ako odôvodnené sa javí vzťahnutie príslušných ustanovení (v prvej fáze) len na úpravu otázok zakladania a prevodov obchodných podielov spoločnosti s ručením obmedzeným ako v praxi najčastejšie vyskytujúcej sa právnej formy obchodných spoločností. Rovnako selektívne postupoval zákonodarca už v minulosti v súvislosti s realizáciou opatrení z Akčného boja proti daňovým podvodom na roky 2012 až 2016.

K bodu 33 (§ 7 ods. 19 a 20)

V priamej súvislosti so zmenou Obchodného zákonníka, v časti týkajúcej sa sídla, podľa ktorej adresa sídla právnickej osoby musí byť určiteľná podľa údajov z registra adries podľa osobitného zákona o registri adries, sa zavádza povinnosť registrového súdu preveriť, či adresa sídla právnickej osoby je určiteľná podľa údajov z registra adries. Registrový súd v zmysle uvedenej úpravy vykoná pred zápisom údajov o adrese sídla lustráciu v registri adries, či navrhovaná adresa existuje.

Zákonom č. 373/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2014 Z. z. o riešení krízových situácií na finančnom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, bolo s účinnosťou od 1. januára 2019 novelizované znenie ustanovenia § 2 ods. 3 zákona o obchodnom registri. Uvedenou novelou sa zaviedlo pravidlo, podľa ktorého sa údaje o konečných užívateľoch výhod nezapisujú pri tých právnických osobách, ktoré už sú zapísané v Registri partnerov verejného sektora. V priamej súvislosti so zavedeným pravidlom sa navrhuje, aby registrový súd pred zápisom týchto údajov preveril, či navrhovateľ (právnická osoba podľa § 2 ods. 3) nie je subjektom zapísaným v registri partnerov verejného sektora.

K bodu 34 (§ 8 ods. 6)

Vzhľadom na navrhovanie podávania návrhu na zápis iba elektronickými prostriedkami, ustanovenie o začatí plynutia lehoty na registráciu v prípade, ak podanie nebolo uskutočnené elektronickými prostriedkami, sa vypúšťa.

K bodu 35 (§ 8a)

Znenie ustanovenia § 8c o vykonaní výmazu sa navrhuje terminologicky upraviť v súvislosti s novo navrhovanou formuláciou ustanovení Obchodného zákonníka o zrušení spoločnosti (§ 68).

K bodu 37 a 37 (§ 9 ods. 1)

Vzhľadom na navrhovanie podávania návrhu na zápis iba elektronickými prostriedkami, navrhuje sa aj ukladanie listín do zbierky listín v elektronickej podobe. Tak, ako pri návrhu na zápis, aj listiny, ktoré sa do zbierky listín ukladajú, je potrebné predložiť cez elektronické služby obchodného registra v elektronickej podobe. Rovnako sa aj v prípade listín ukladaných

do zbierky listín zavádza výnimka, ak by listinu, či už vzhľadom na materiál, veľkosť alebo tvar nebolo možné predložiť v elektronickej podobe. Taktiež sa zavádza pravidlo, podľa ktorého sa ustanovenia osobitného predpisu o zaručenej konverzii nepoužijú v prípade prevedenia listiny z listinnej podoby do elektronickej podoby.

K bodu 38 až 42, 45 a 46 (§ 9 ods. 2, 9 ods. 3, 9 ods. 4, 9 ods. 5, 11 ods. 1 a 11 ods. 2)

V súlade s navrhovanou zmenou Obchodného zákonníka, ktorou sa nanovo vymedzuje okruh subjektov, ktoré sa budú do obchodného zákonníka zapisovať (obmedzenie zapisovania fyzických osôb, ktoré doteraz bolo možné zapísať fakultatívne), sa vypúšťajú údaje o zapísanej fyzickej osobe podnikateľovi (slová „zapísaná fyzická osoba alebo“).

Historicky sa tieto osoby zapisovali do obchodného registra v dôsledku neexistencie osobitného registra, kde by mohli byť vedené. Ide najmä o fyzické osoby, ktoré sa do obchodného registra zapísali na vlastnú žiadosť alebo o fyzické osoby, ktoré sa do obchodného registra zapisujú na základe osobitného zákona či o podniky zahraničných fyzických osôb. Ich zapisovanie do obchodného registra sa zriadením Registra právnických osôb, fyzických osôb podnikateľov a orgánov verejnej moci (RPO) už nejaví ako správne a navrhuje sa ich následné zapisovanie do RPO, s čím sa budú viazať aj účinky získania oprávnenia na podnikanie.

Z ustanovenia § 9 ods. 2 o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa vypúšťajú slová o počte vyhotovení vzhľadom na zavedenie elektronickej formy aj vo vzťahu k zbierke listín.

Vzhľadom na zavedenie elektronickej formy aj vo vzťahu k listinám, ktoré sa ukladajú v zbierke listín, sa ustanovenie o počte vyhotovení listín v listinnej podobe vypúšťa.

K bodu 43 (§ 9 ods. 6)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 47 (§ 11 ods. 4)

Ak nastane situácia, že adresa na určitej nehnuteľnosti bude ako adresa sídla spoločnosti evidovaná neoprávnené, bude možný výmaz adresy sídla z obchodného registra. Za účelom zabezpečenia právnej istoty tretích osôb v právnom styku sa navrhuje sankcionovať nesplnenie povinnosti štatutárneho orgánu zapísať adresu sídla obchodnej spoločnosti. Týmto rozhodnutím sa udelí pokuta a zároveň dôjde k diskvalifikácii štatutárneho orgánu.

K bodu 48 (§ 12 ods. 2)

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na predchádzajúce zmeny.

K bodu 49 (§ 14 ods. 2)

V nadväznosti na navrhované nové znenie v § 5 zákona nie je ďalej dôvodné ponechanie ustanovenia § 14 ods. 2.

K bodu 50 (§15f a 15g)

V súvislosti s elektronizáciou zbierky listín, navrhuje sa, aby sa zbierka listín viedla v elektronickej forme s upravením výnimky, kedy je možné zbierku viesť aj naďalej v listinnej forme. Táto výnimka sa upravuje pre prípady a do času, kedy registrový súd prevedie listiny uložené v zbierke listín z listinnej podoby do elektronickej podoby.

Navrhuje sa lehota, v ktorej sú podniky zahraničných právnických osôb, ich organizačné zložky, podniky a organizačné zložky podnikov právnických osôb zapísané do obchodného registra, povinné podať návrh na zápis, ktorým potvrdia zapísané údaje v obchodnom registri alebo navrhnú zmenu zapísaných údajov v obchodnom registri. Zavádza sa povinnosť, aby

zapísané osoby, ktoré nemajú v obchodnom registri zapísané údaje o adrese sídla a všetky údaje o spoločníkoch podľa tohto zákona zosúladiť zápis v obchodnom registri s týmto zákonom.

Taktiež sa navrhuje úprava umožňujúca súdu vyzvať zapísanú osobu, ktorá má prevedené všetky uložené listiny v zbierke listín do elektronickej podoby, aby si listiny uložené v zbierke listín v listinnej podobe prevzala.

K bodu 51 (príloha k zákonu č. 530/2003 Z. z.)

Aktualizuje sa transpozičná príloha v súvislosti s prijatím smernice 2017/1132 v zmysle vypustenia odkazov a citácií smerníc, ktoré boli smernicou 2017/1132 zrušené vrátane ich novelizačných smerníc. Konkrétny výpočet právne záväzných aktov EÚ, pri ktorých dochádza k vypusteniu odkazu sa nachádza v prílohe III smernice 2017/1132.

K Čl. XII (Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov)

K bodu 1 (§ 2 písm. ah)

Spresňuje sa definícia sídla v zákone č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov v nadväznosti na navrhovanú úpravu § 2 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka. Sídлом sa rozumie obec a jej časť, ktorá sa však uvádza spoločne s adresou sídla, ktorou sa rozumie názov obce a názov časti obce, ak sa obec člení na časti, PSČ, názov ulice, súpisné číslo a orientačné číslo, ak sú určené. Ak zákon o dani z príjmov vyžaduje od daňovníka uvádzať adresu sídla (napr. v oznamovacích povinnostiach podľa § 43 zákona o dani z príjmov) a daňovník nebude mať v obchodnom registri zapísanú adresu sídla, uvedie v tomto prípade iba sídlo.

K bodu 2 (§ 14 ods. 2)

V nadväznosti na novú úpravu § 68 Obchodného zákonníka a doplnenie nových zdaňovacích období v § 41 zákona o dani z príjmov sa upravuje aj znenie § 14 ods. 2 zákona o dani z príjmov. Pri zisťovaní základu dane pri týchto zdaňovacích obdobiach sa vychádza z výsledku hospodárenia upraveného podľa § 17 zákona o dani z príjmov na základ dane. Od takto vykázaného základu dane sa už neumožňuje odpočítať daňová strata podľa § 30 zákona o dani z príjmov. Zároveň sa upravuje aj poznámka pod čiarou k odkazu 75.

K bodu 3 (odkaz 133 v poznámke pod čiarou)

Vykonáva sa úprava poznámky pod čiarou k odkazu 133. Podľa navrhovaného znenia § 75 Obchodného zákonníka spoločnosť vstupuje do likvidácie zápisom likvidátora do obchodného registra. Ukončenie likvidácie je upravené v § 75j ods. 1 Obchodného zákonníka.

K bodu 4 (§ 41 ods. 8)

Podľa § 68 ods. 4 písm. c) a ods. 5 navrhovaného znenia Obchodného zákonníka sa spoločnosť, ktorá je zrušená ukončením konkurzného konania z dôvodu nedostatku majetku alebo ukončením konkurzu vymaže z obchodného registra a súd už nebude zisťovať, či sú predpoklady na likvidáciu. Z uvedeného dôvodu sa zo zákona o dani z príjmov vypúšťa § 41 ods. 8, ktorý upravoval zdaňovacie obdobie daňovníka, ktoré nasledovalo po ukončení konkurzu.

K bodu 5 (§ 41 ods. 8)

V § 41 ods. 8 sa upravuje koniec zdaňovacieho obdobia, ak súd zamietne návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku daňovníka alebo zastaví konkurzné konanie pre nedostatok majetku podľa § 20 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších

predpisov. Podľa § 68 ods. 4 písm. c) a ods. 5 navrhovanej novely Obchodného zákonníka sa ukončením konkurzného konania pre nedostatok majetku spoločnosť zrušuje a vymaže sa z obchodného registra.

K bodu 6 (§ 41 ods. 13 a 14)

V § 41 ods. 13 sa navrhuje posledné zdaňovacie obdobie daňovníka, ak súd rozhodne o zrušení spoločnosti podľa § 309d Civilného mimosporového poriadku. Ak od zverejnenia oznámenia o predpoklade úpadku spoločnosti podľa § 309g Civilného mimosporového poriadku nebol podaný návrh na ustanovenie likvidátora, zložený preddavok, ani nebol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok spoločnosti, súd takúto spoločnosť vymaže podľa § 309h Civilného mimosporového poriadku po uplynutí 6 mesiacov od zverejnenia oznámenia o predpoklade úpadku. Zdaňovacie obdobie daňovníka sa končí dňom predchádzajúcim dňu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o výmaze spoločnosti.

V § 41 ods. 14 sa navrhuje zdaňovacie obdobie, ktoré vznikne v dôsledku dodatočnej likvidácie podľa § 75k Obchodného zákonníka. Podľa § 75k Obchodného zákonníka môže súd rozhodnúť o nariadení dodatočnej likvidácie majetku spoločnosti, ktorá bola vymazaná z obchodného registra bez právneho nástupcu, ak sa zistí majetok spoločnosti, ktorý by mal byť predmetom likvidácie alebo konkurzu. Podľa § 75k ods. 5 Obchodného zákonníka sa od obnovenia zápisu spoločnosti do obchodného registra na právnickú osobu hľadá akoby nezanikla. Zdaňovacie obdobie daňovníka sa začína dňom obnovenia zápisu spoločnosti v obchodnom registri a ustanovení likvidátora a končí sa dňom skončenia dodatočnej likvidácie.

K bodu 7 (§ 49 ods. 13)

V § 49 ods. 13 sa ustanovuje osoba, ktorá je povinná podať daňové priznanie za zdaňovacie obdobie daňovníka, ktorý sa zrušuje zastavením konkurzného konania pre nedostatok majetku, resp. pri zrušení spoločnosti podľa § 309d až 309h Civilného mimosporového poriadku. Daňové priznanie v tomto prípade podáva konateľ spoločnosti, resp. člen štatutárneho orgánu, ktorý bol oprávnený na konanie v mene spoločnosti v rozsahu zapísanom v obchodnom registri platnom bezprostredne pred výmazom tejto spoločnosti z obchodného registra.

K bodu 8 (§ 52zz)

Prechodné ustanovenie má vzhľadom na zmeny a doplnenia vykonané v predchádzajúcich novelizačných článkoch a bodoch tohto novelizačného článku návrhu zákona prispieť k prehľadnosti právnej úpravy a právnej istote subjektov dotknutých vzťahov.

K Čl. XIII (Zákon č. 7/2005 Z. z. z o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)

K bodu 1 a 2 (§ 12 ods. 5 a 6, 18 ods. 2)

Cieľom predkladanej úpravy je nadviazať na navrhovaný § 75h Obchodného zákonníka a súčasne zjednodušiť predkladaciu povinnosť likvidátora ustanoveného zo zoznamu správcov pri podávaní návrhu na vyhlásenie konkurzu. Likvidátor ustanovený zo zoznamu správcov má možnosť pri podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu iba odkázať na písomnosti uložené v zbierke listín alebo v registri účtovných závierok. Za jednotlivé úkony, ktoré spočívajú vo vyhotovení správy o majetnosti alebo nemajetnosti spoločnosti má likvidátor nárok na odmenu v rovnakej výške ako prebežný správca.

Precizuje sa aj lehota, v ktorej je súd povinný vyhlásiť na majetok dlžníka konkurz alebo rozhodnúť o zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku. Ak súd na základe

návrhu likvidátora ustanoveného zo zoznamu správcov vyhlási konkurz, do funkcie správcu ustanoví tohto likvidátora.

K bodu 3 a 4 (§ 177 ods. 2 a 4)

Navrhuje sa úprava § 177 ods. 2 a 4 tak, aby v prípade vyhlásenia konkurzu na majetok vybraných finančných inštitúcií (bánk či obchodníkov s cennými papiermi) dostala uznesenie o vyhlásení konkurzu aj Rada pre riešenie krízových situácií, čo je adekvátne na to, aby bola podrobne informovaná o vyhlásení konkurzu aj v prípadoch, keď samotný návrh na vyhlásenie konkurzu nepodala Rada pre riešenie krízových situácií, ale príslušný orgán dohľadu alebo nútený správca po predchádzajúcom súhlase príslušného orgánu dohľadu.

K Čl. XIV (Zákon č. 346/2018 Z. z. o registri mimovládnych neziskových organizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

K bodu 1 (§ 3 ods. 1)

V § 3 ods. 1 sa rozčleňuje štruktúra pôvodných údajov podľa písmena k) na nové písmená k) a l) z dôvodu zverejnenia niektorých údajov o likvidátoroch vo verejnej časti registra. Do § 3 ods. 1 sa zároveň vkladá aj písmeno p) ako nový údaj registra zvyšujúci právnu istotu pre tretie strany a deklarujúci právny stav zapisovanej osoby v prípade jej zániku. Pôvodné písmená l), m), n) a o) sa premenúvajú na písmená m), n), o) a r).

K bodu 2 (§ 3 ods. 2 písm. d) šiesty bod)

V § 3 ods. 2 písm. d) sa bod 6. vypúšťa z dôvodu duplicity, ktorá vzniká vložení nového písmena p) do ustanovenia § 3 ods. 1.

K bodu 3 (§ 5 ods. 2)

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vymedzením nových údajov verejnej časti registra.

K bodu 4 a 5 (§ 5 ods. 4 a 5)

V § 5 ods. 4 a 5 sa použitím legislatívnej skratky „Registrový úrad“ (viď § 4 ods. 2 zákona) menia ustanovenia pôvodne určujúce výlučne Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako orgán vydávajúci výpisy tak, že výpisy a informácie z registra budú vydávať aj okresné úrady konajúce vo veciach registrácie zapisovaných osôb (neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby a neinvestičné fondy) podľa osobitných predpisov.

K Čl. XV (Účinnosť)

Navrhuje sa delená účinnosť zákona, a to na 1. júla 2020 s osobitným určením účinnosti vo vzťahu k novelizačnému čl. I bodom 1. až 3., 9., 10., 20. až 27., 30., 32., 33., 36., 37., 40., 41., 43. až 60., 62. až 68., 76. až 86., čl. II, čl. IV bodom 1. až 6., 9. a 10., čl. V bodom 4. až 12., čl. XI bodom 1. až 7., 9. až 16., v rozsahu § 7 ods. 19 bodu 33., v rozsahu § 15g bodu 50., čl. XII bodu 1., čl. XIV bodom 1. a 3., a to na 1. októbra 2020 vo väzbe na potrebu vykonať úpravy príslušných informačných systémov verejnej správy vyvolané zmenou príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov.